

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, mo-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAS DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Katoliški časniki so naši voditelji.

(Jezernik Baltazar, kmet v Št. Ilju pri
Velenju.)

Kdor potuje na visoko, do sedaj nepoznato goro, bo storil pametno, ako si oskrbi zanesljivega vodnika, ki ga popelje po varni poti, mimo prepadov in polzkih stezic do cilja. Kdor hoče v veliko mesto, mu je priporočati, da si nabavi tiskanega vodnika v obliki knjige. V njej bo našel načrt mesta in obvestilo o vseh mogočih nevarnostih in prevarah, ki se dogajajo v takih krajih, kjer stanujejo raznoliki ljudje. Ko pripe popotnik v veliko mesto, ga na prvi hip očarajo lepe zgradbe in izložbe, udobnost in razkošnost, pa tudi beda in siromaštvo imata tamkaj svoj dom. Taki potniki smo mi, stremeči na višino. Želimo in hrepenimo iz meglenega, zadušljivega ozračja bližje k solncu in njegovim blagodejnim žarkom. Kakor popotniki smo, blodeči skozi veliko mesto. Mnogokrat smo kakor omamljeni, ko potujemo mimo zemeljskega lepotečja. Gledamo palače, gledamo tovarne z različnimi stroji opremljene. Poleg bogastva nekaterih opazamo bedo in obupanje tistih, ki nimajo drugega, nego svoje delovne moči. Udobnost in razkošnost, velike dvorane, polne veselja in plesa na eni strani, na drugi pa borne sobice delavcev, polne bede in pomanjkanja, in kuhinje, kjer je glad za kuharja. Bratje kmetje in sestre! Poglobimo svoje misli. Zavedajmo se, da so nam na našem zemeljskem potovanju potrebni zanesljivi vodniki. Ti so katoliški časopisi in knjige izrazito katoliških načel. Ti so naši prijatelji, ki nam povsod kažejo pravo pot ter skrbijo za naš blagor. Odklanjamo očala, ki nam jih hočejo potisniti pred oči razne komunistične, socialistične in liberalne struje s svojimi časopisi in knjižicami! Ta očala nam hčejo življenje in svet pokazati v naprčni barvi. Ne bodimo kakor otroci, ki gledajo včasih za zabavo skozi barvano steklo. V luči resnice in pravice gledajmo na svet in življenje. Z odločnostjo in vztrajnostjo razširjajmo »Slovenski gospodarja« ter druge katoliške liste, ki naj bodo naši vodniki in spremljevalci na naših potih, po katerih hodimo, mnogi utrujeni od trpljenja in dela, mnogi preganjeni od bede in pomanjkanja. Kljub temu ne smemo biti kakor porumeneli listi v jeseni, ki jih že prva burja strese z dre-

vesa. Temveč slovenski kmečki domovi, četudi stokajoči pod težo bede in težav, in družine v teh domovih ostanejo zveste vzorom svojega vodnika, budite-lja, učitelja, nepozabnega nana škofa — Slomškega!

*

Avstrija ne dobi po- sojila.

Sredi januarja je zapadel kredit 190 milijonov, ki sta ga narodna banka Anglije in banka za mednarodna izplačila v Baslu dovolila Avstriji o priliki poloma največje avstrijske banke, znane pod imenom Kreditanstalt. Mesto da bi Avstrija vrnila ta kredit, je poslala v Ženevo k Zvezi narodov svojega ministrskega predsednika dr. Burescha, in svojega finančnega ministra dr. Weidenhoferja. Njuna naloga je bila, da dosežeta v Ženevi ne samo podaljšanje 190milijonskega dolga, mar, več še tudi novo posojilo vsaj v znesku 60 milijonov, ki ga Avstrija nujno rabi za podporo svoje valute. Avstrijski ministrski predsednik se je mogel v Ženevi sklicevati na to, da je Francija že meseca septembra lanskega leta obljubila Avstriji novi kredit v znesku 60 milijonov ter da je avstrijska vlada po možnosti izpolnila vse pogoje, ki so bili

v to svrhu zahtevani. Avstrijska vlada je pri sestavi državnega proračuna strogo se držala načela štednje ter je proračun uravnotežila. Državno gospodarstvo je pod zunanjo kontrolo, saj sedijo inozemski kontrolorji v finančnem ministrstvu na Dunaju in v narodni banki in v direkciji državnih železnic.

V Ženevi je finančni odbor Zveze narodov položil ves finančni in gospodarski položaj Avstrije na strogo rešeto, da ga v tridnevni razpravi temeljito pretrese. Veliki naporji vlade, da se uredi državni proračun ter se vse državno gospodarstvo postavi na zdravo podlago, so našli priznanje finančnega odbora. Od tega priznanja pa do dovolitve novega posojila Avstriji bi bil samo en korak. Toda ta korak ni bil storjen. Zveza narodov ima zdaj druge brige. Toliko naklonjenosti so Avstrijci našli, da se je stari kratkoročni kredit, ki so ga dobili za sanacijo Kreditanstalta ter bi ga morali 15. januarja t. l. vrniti, v znesku 90 milijonov podaljšal za 3 mesece. Želja in prošnja Avstrijcev po novem posojilu vsaj v znesku 60 milijonov pa je trčila na gluha ušesa. V sedanjem času bi takšno posojilo mogla dovoliti samo Francija. Toda Francija je postala previdna, ker dose-danje njene izkušnje nikakor niso povoljne, ter je postrojila svoje pogoje in zahteve.

*

Francoski ministrski predsednik Laval (levo) in novi državni tajnik v notranjem ministrstvu Cathal (desno).

IZ RAZNIH DRŽAV

Izjava Lavalove francoske vlade. Dne 15. januarja se je predstavila zbornici in senatu po izločitvi Brianda in vsled smrti vojnega ministra izpopolnjena Lavalova vlada. Vladna izjava povdarja, da se Francija ne more odreči vojnim odškodninam, če se sorazmerno ne ertajo dolgovi. Francozi bodo vztrajali na stališču sklenjenih mirovni-h pogodb.

Začasna ureditev vojnoodškodninskega vprašanja. Ker bodo letos volitve tako v Franciji kakor v Nemčiji in v Zedinjenih državah Severne Amerike, prevladuje v mednarodnih krogih naziranje, da sedaj ne bo mogoče doseči podrobne in končne rešitve vojnoodškodninskega vprašanja in vojnih dolgov. Zdi se, da bo med Parizom in Londonom dosežen sporazum na ta način, da se bo Nemčiji enostavno podaljšal

Hooverov moratorij (odložitev plačil), ki poteče dne 1. julija 1932. Moratorij bo podaljšan pod dosedanjimi pogoji za 6 mesecev ali za eno leto. Istočasno bodo evropski dolžniki Zedinjenih držav, ki so obenem upniki Nemčije, podpisali skupno izjavo, v kateri bodo zahtevali od vlade Zedinjenih držav, da enako ravna z njihovimi dolgovi, kakor bodo upniki z Nemčijo s podelitvijo novega moratorija.

Francosko vprašanje in odgovor Zedinjenih držav Severne Amerike. Francoska vlada je vprašala ameriškega zunanjega ministra Stimsona: ali bi bilo mogoče pridobiti ameriški kongres — permanent — za znižanje ali razveljavitev vojnih dolgov? Ameriška vlada je odgovorila Francijo, da mora urediti Evropa sama vprašanje dolgov brez posredovanja Zedinjenih držav. Če bi se na ta odgovor Nemčiji dovolila odložitev vojnoodškodninskih plačil, bi se to ne moglo izvršiti pravično, ker evropski dolžniki pri ameriški vladi ne bodo zamogli doseči odgoditve svojih dolgov. Francosko stališče po odgovoru Amerike je: Moratorij za enega dolžnika brez olajšav za ostale je nemogoč.

Vojnoodškodninska konferenca v Lausani — odgodena. Ker ni došlo med na vojni odškodnini zainteresiranimi državami ter Zedinjenimi državami Severne Amerike do sporazuma, je vojnoodškodninska konferenca, koje pričetek je bil določen za 1. februar t. l. v Lausani ob Ženevskem jezeru v Švici, odgodena.

Resenetljiv dvig nemškega izvoza. Nemčija je postala v minulem letu najmočnejši izvoznik na svetu. Po vrednosti je ameriški izvoz pod vplivom svetovne krize padel od 12 na 9.6 milijard mark, toda ta padec je utemeljen v znižanju cen, dočim je po množini padec izvoza nesorazmerno manjši kot znižanje izvoza v ostalih državah. Ta razvoj izvira predvsem iz razmaha trgovine z Rusijo, kajti sovjeti so bili v preteklem letu najboljši odjemalci za nemške proizvode. Dogodki v Angliji so se pokazali v nemški trgovinski bilanci šele v zadnjih mesecih in v decembru se je nemški izvoz v Anglijo zmanjšal na 96 od 120 milijonov mark v prejšnjem letu. Ker so poroška sredstva izčrpana in Rusi ne morejo plačati uvoza samo s svojim uvozom, so morali pričeti plačevati z denarjem. Zaradi tega je prišlo do uvoza zlata v Nemčijo, ki je znašal v letu 1931 skupno 416.3 milijona mark, 260 milijonov mark na pošiljke ruskega zlata.

Novo zaščitne carine je uvedla Nemčija proti državam, ki imajo slabo valuto, ali katerih denarna vrednost je padla pod zlato podlago. Ta odredba Nemčije je naperjena v prvi vrsti proti Angliji in severnim državam.

Zadnja bitka v Mandžuriji in proglašenje samostojne mandžurske republike. Japonsko armadno poveljstvo je sklenilo, da pokonča zadnje ostanke bivše kitajske Čansuljanove armade, ki je prezimovala v severni Mandžuriji pod poveljstvom generala Ma-a. Japonska vojska v moči treh pehotnih brigad in 800 mož konjenice, je zadela na armado generala Ma-a pri Čiušiju blizu

REVMATIKI

kateri uporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjev Elsafluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska babovina. Fl. 3.

Harbina in jo potolkla. Velika kitajska armada je položila orožje in zbežala v gozdove. General Ma je poslal poveljniku japonskih čet odposlanca, ki so prosili za premirje. Med tem sedi v Činčovu »komisija nevtralnih opazovalcev«, ki jo je odposlalo Društvo narodov, in se strašno dolgočasi. Komisija, ki živi na stroške kitajske vlade Čansuljana, je stala dozdej že 30.000 mehikanskih dolarjev, ne da bi Kitajska od te komisije imela dozdej najmanjše koristi. — Japonska dela na vse kriplje na to, da se proglasi samostojna mandžurska republika in se vršijo že v Mukdenu tozadevna pogajanja z uglednimi Kitajci iz Mandžurije in z mongolskimi kani ali knezi.

*

Letošnji evharistični kongres. Zadnja leta so se svetovni evharistični kongresi — v počastitev Kristusa v Najsvetejšem zakramentu — vršili v raznih delih sveta: v Rimu, Amsterdamu (Nizozemsko), v Chikagu (Zedinjene države), v Sidneju (Avstralija) in v Kartagi (Severna Afrika). Letos se bo tak kongres vršil v Dublinu, glavnem mestu Irske. Irska je bila radi tega izbrana za kraj, kjer se vrši svetovni evharistični kongres, ker letos obhaja Irska 1500letnico, kar je prišel na Irsko njen krščanski apostol sv. Patrik, ki je tej deželi prinesel luč Kristusove vere. Irska je postala, ko je sama bila pokristjanjena, prava zibelka oznaniteljev vere za druge kraje Evrope in daleč preko evropskih mej. Irci so od nekdaj bili veri in Cerkvi zvesto vdan narod, ki je moral za svojo vero veliko trpeti. Teško je najti narod, ki bi se mogel v tem oziru primerjati z irskim. Njihovo trpljenje je trajalo do sedanjega stoletja, šele zdaj se je usoda irskega naroda spremenila, ko je s politično osamosvojitvijo postal gospodar svoje usode. Vsled tega je katoliški svet z velikim veseljem sprejel vest, da se bode evharistični kongres letos vršil na Irskem. Na tem kongresu bodo sodelovali razni katoliški narodi. Iz Evrope in Amerike je prijavljenih že več tisoč takšnih, ki se bodo udeležili kongresa. Na Irskem računajo na milijon katoliških romarjev iz celega sveta. Narod, ki bo zastopan po večjem številu udeležencev, bo tamkaj imel svoj poseben odsek, kakor n. pr. Poljaki in Čehi. — Kongres se bo vršil v Dublinu od 21. do 26. junija. Za udeležence iz naše države sprejema prijave »Permanentni (stalni) odbor za evharistične kongre-

se« v Zagrebu (Trg kralja Tomislava št. 21). Kdor se želi udeležiti, naj to čim prej javi temu odboru v Zagreb. Obvezne prijave in izplačilo stroškov je treba poslati najkasneje do 1. aprila. Stroški znašajo skupno 7000 Din, kar ni veliko, če se pomisli, da bo potovanje na kongres in s kongresa nazaj in bivanje na kongresu trajalo 18 dni. Odhod iz Zagreba 13. junija, povratek pa 30. junija. Ker ne sme noben katoliški narod manjkati na tem kongresu, je iskreno želeli, da bodo tudi katoličani naše države na njem častno zastopani.

V Španiji goré cerkve. Komunisti in radikalni socialisti še nimajo dovolj. Njihova želja po razbijanju, rušenju in požiganju še ni zadovoljena. Morajo še priti nove žrtve, da se zadosti komunistično-socialističnim načelom. V mestu Bilbao so se vršile borbe med konservativci, ki hočejo avtonomijo severnih španskih pokrajin, in med od komunistov nahujskano množico. Komunisti in anarhisti so množico nahujskali, da se je v neki avtomobilski garaži polastila bencina ter zažgala neki samostan. Vojaki in orožništvo je množico razgnalo. Duhovi pa se niso pomirili. Pri ponovnih demonstracijah so demonstrantje udrli v prostore katoliškega lista »Adelat«, razbili pohištvo ter stroje in nato poslopje zažgali. V pokrajini Bilbao je razdejanih več cerkva. V Mazar Rochesu so komunisti in radikalni socialisti zanetili ogenj v farni cerkvi. Polili so glavni oltar z bencinom in ga zažgali. Ljudstvo, ki je prihitelo, je ogenj komaj pogasilo. V Št. Cruzu so cerkev zažgali ter je pogorela. V Valenciji so zažgali tri cerkve, ki so pogorele. Vlada je kakor navadno prišla prepozno ter je šele zdaj sklenila, da bo preprečila nadaljne demonstracije. Hude skrbi povzročajo vladi vedno bolj se razširjajoči pokret komunistov in radikalnih socialistov, ki že ima revolucionarni značaj. Ta pokret prejema podporo iz inozemstva, osobito iz Rusije. Vlada se čudi, kako je bilo mogoče vtihotapiti zadnji čas toliko orožja v Španijo. Samo v Kataloniji je oboroženih 14.000 delavcev. Proti njim ima vojaštvo in orožništvo veliko posla, da zaduši nemire, ki jih nahujskani delavci povzročajo po raznih krajih, zlasti po mestih in industrijskih krajih. Komunisti in radikalni socialisti se bojujejo ne samo proti vladi, marveč tudi proti katoličanom. Sedaj zažgejo kakšno cerkev ali samostan v tem mestu, potem v drugem. V Cadorni so požgali cerkev. V Saragosi so vrgli bombe pred cerkev in nunski samostan. V tem mestu je eksplodirala bomba tudi pred semeniščem ter napravila veliko stvarno škodo. Vlada katoličanov ne štiti dovolj. Cerkev in njene ustanove naj bi bile tista žrtev, ki naj bi potolažila revolucionarno razburjene duhove.

Ločitve zakonov v Evropi. V vseh evropskih državah je po svetovni vojni število ločenih zakonov jako narastlo. Na 100.000 prebivalcev se je število ločenih zakonov v razdobju 1913 do 1929 tako-le povečalo: v Nemčiji od 27.9 na 61.6, v Avstriji od 11.4 na 89.6, v Švici od 41 na 67.5, na Finskem od 8.5 na

20.4, na Švedskem od 13.7 na 34.7, na Norveškem od 20.5 na 28.1, na Danskem od 28 na 66, na Angleškem od 1.6 na 8.6, na Škotskem od 5.3 na 10.5, na Nizozemskem od 18.1 na 35.5, v Belgiji od 15.9 na 29.5, na Francoskem od 37.7 na 47.7. V sovjetski Rusiji pa je leta 1922 prišlo na 100.000 prebivalcev 370 ločitev zakonov.

Slep pater. Preteklo leto, in sicer 10. decembra, je obhajal 25letnico svojega mašništva belgijski frančiškanski pater Agnello. Kot duhovnik je bil l. 1914 poklican v vojaško službo. Zadel ga je nesreča, da je bil ranjen ter je oslepel na obeh očesih. Od takrat se je popolnoma posvetil skrbi za slepce. Ustanovil je organizacije za slepce, katere so združene v posebni zvezi. Nešteto dobrot je ta slepi redovnik skazal svojim sotrpinom. Potuje od mesta do mesta, ima pridige in predavanja ter stori vse, kar more, da olajša bol in trpljenje svojih sodrugov v trpljenju.

*

Pod zemljo zasuti.

Zgodovina rudokopnih nesreč je bogata na čudnih rešitvah. Ljudje, katere zasuje v podzemeljskih rovih ali ob priliki potresov, kažejo izredno vztrajnost. V grobni temi imajo le eno željo, da bi živeli in se ohranili pri življenju do rešitve. Ker ne vidijo sonca, tudi ne znajo, kako dolgo so zakopani. Smisel za čas pri takih ponesrečencih izgine in so po rešitvi presenečeni, ako jim povedo, da so bili zasuti po več tednov.

Duh Kalifornije.

Pred leti je zasul potres v Ameriki moza, katerega so imenovali pozneje: »duh Kalifornije«. Čez šest tednov po zasutju je prišel zopet na svetlo. Nikdo ni več upal, da bi še bil zasuti pri življenju in so tudi ustavili vsa reševalna dela. Kopali so temelje za novo hišo in pri tem delu so naenkrat slišali prav slaboten človeški glas. Kopali so dalje in zadeli na zasutega, ki se je preživljal v kleti od odpadkov in ni mogel stati na nogah. Rešitev tega zasutega je dokaz, kako mogočna je težnja samo ohrane.

Po dveh in treh tednih izkopani.

Pri znanem strahovitem potresu v sicilijanskem mestu Messina so izkopali zasute in še žive osebe po preteku dveh do treh tednov.

Jamska nesreča na Francoskem.

Največ živih pokopanih so rešili po jamski nesreči pri Courrieres na Francoskem. Dne 10. marca 1906 je prišlo v omenjenih rudokopnih jamah do strahovite eksplozije, koje žrtev je postalo 1100 delavcev. Tri tedne po eksploziji se je zgodilo nekaj izrednega, kar je vzbudilo največjo pozornost po celem svetu. Ko že niso več mislili na možnost rešitve, se je prikazalo na svetlo 13 črnih, suhih in od slabosti opotekajočih se postav. Bili so nesrečniki, zasuti 23 dni. Preživljali so se pod zemljo s kruhovimi drobtinami, jedli so še meso poginulega konja in so bili vedno trdno uverjeni, da bodo rešeni. 13 mož

se je zbralo počasi iz vseh mogočih rovov. Štiri dni za tem se je prikazal iz rova smrti še en rudar. Životaril je skoro štiri tedne sam v temni jami, brez družbe in se nič ni zavedal, kako dolgo je bil živ pokopan. Vzdrževal se je pri zavesti s pomočjo tobaka za njuhanje. Čez nekaj dni je zadel pod zemljo na čudnega tovariša, na konja, ki je tudi še bil ostal pri življenju in mu je kraljšal samoto. Ko je klical po nesreči na pomoč, se mu je oglasil konj, h kateremu pa ni mogel, ker je bil ločen od živali s peščenim zidom. Po 4 tednih je postajal glas konja vedno slabotnejši. Ko so se po rešitvi rudarja dokopali še do konja, je že bil ta poginil od lakote.

* .

Kap je zadel smrtno pri prenašanju premoga dne 20. januarja v Maistrovi ulici v Mariboru delavca Matijo Krivca iz Orehove vasi pri Slivnici.

Padel iz avtomobila in se poškodoval nevarno. Pri Veliki Nedelji je padel na ostrem ovinku iz avtomobila mariborski trgovec Alojzij Usar in dobil težje notranje poškodbe ter pretres možganov.

Zaklan. Iz Gornje Bistrice na Cigonco pri Slov. Bistrici se je priženil M. Pristovšek in si je moral kupiti na dan poroke vstop v Cigonco z mitnino. Fantje so pili za lahko dobljeni denar, pa so prišli ženinovi tovariši iz Gornje Bistrice, da bi mu zapeli v slovo. Med obema skupinama mladih ljudi je prišlo dvakrat do prepira in pri drugem prerokanju je zasadil eden od fantov Štefanu Šternu iz Gornje Bistrice nož v vrat, da je umrl pol ure zatem.

Gospodarsko poslopje je pogorelo v noči od 19. na 20. januarja posestniku Francu Flisarju v Ivanjcih pri Gornji Radgoni. Prizadeti je bil zavarovan le malenkostno.

80letna starka — požigalka. Dne 30. oktobra 1931 so se sprle ženske med seboj v Šalovcih pri Središču na domu Janeza Žitka. 80letna Ana Lepoša je imela pri omenjenem kot vnuku svoj prevžitek, a je bil na dnevnem redu prepir med materjo Janeza, Rozalijo Lepoša, in Janezovo ženo Etelko ter prevžitkarico. Omenjenega dne je starka po prepiru zažgala vnuku gospodarsko poslopje in povzročila škodo nad 20.000 Din. Mariborski senat je obsodil 80letno požigalko dne 19. januarja na 6 mesecev strogega zavora, pogojno na pet let ječe in na povračilo prizadete škode 21 tisoč Din.

Ogenj. V noči na 17. januarja je uničil ogenj pri Novi cerkvi v Halozah posestniku Francu Mercu gospodarsko poslopje ter svinjak. Pogorelec je na zimo hudo udarjen, ker niti zavarovan ni bil.

Občutna nesreča siromaka. Mali posestnik Jernej Šumečnik v Družmirju pri Šoštanjju ima 11 otrok in med temi tudi 31letnega, duševno zaostalega

Marka, ki je spal v hlevu. Dne 17. t. m. v noči so začuli domači iz hleva mukanje. Ko so pribzeli pogledat, so našli Markovo posteljo v objemu ognja, dve kravi sta že bili zadušeni, telica je poginila nekoliko pozneje in še 9 kur. — Marka so komaj obudili iz omotice, pa ni znal povedati, kako je nastal ogenj.

Ogenj je uničil stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem vred tesarju Francu Podstenšekju, po domače Repecu, na Lomu pri Šoštanjju. Škoda je velika, zavarovalnina malenkostna.

Hitro izsleden tat. Dne 15. januarja je bila v Celju v krčmi na Ljubljanski cesti ukradena listnica s 500 Din delavcu Pavlu Vrhovšku. Policija je kmalu izsledila uzmoviča v osebi nekega 22letnega brezposelnega delavca.

Nogo je zmečkal stroj dne 19. t. m. v rovu v Zabukovci pri Celju 36letnemu rudarju Karlu Golčiču.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Levcu pri Celju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Kavalarja. Poleg sena in slame je uničil ogenj tudi poljedelske stroje in znaša škoda krog 50.000 Din.

Ubit v fantovskem pretepu. V krčmi vasi Križ pri Gornjem gradu so se stepili fantje in ubili s koli 26letnega posestniškega sina Franca Natlačena.

Zastrupljenju krvi je podlegel v Trbovljah ponesrečeni rudar Franc Eberlinc. O umrlem smo že poročali, da ga je zagrabilo na Kraljevo pri mazanju tečajev jermenje in ga potisnilo meč kolesa.

Neznanega utopljenca so potegnili iz Savinje pri vasi Jagoče blizu Laškega.

Hlev zgorel. V Trnju pri Brežicah je uničil ogenj hlev posestnika po domače Vogleža. Žrtev požara so postale tudi tri kobile in dve kravi. Obstoja sun požiga.

Hiša je pogorela posestniku Zeliču Šmarju pri Sevnici. V hiši je bilo po isto streho dvoje stanovanj ter hlev. Kako je nastal požar, še ni dognano. Goretje je začelo v shrambi za krmo. Domači so rešili vse pohištvo in živino, a stanovanjska hiša je pogorela.

Vlom. V Domžalah na Kranjskem je neznanec v noči vlomil v urarsko trgovino ter delavnico Ivana Žlebnika ter odnesel precej zlatnine.

Neznani obešenec na pogorišču. V Kozarjah nad Vičem na Kranjskem je pogorel zadnje dni kczolec posestnika Antona Dolinca. Gasilci so zadeli na največje začudenje na sredini pogorišča na zoglenelo truplo mladega obešenca.

Hlad je ubil dne 19. januarja posestnika Janeza Rožiča iz Loke pri Črnomlju v Beli Krajini.

Življenjsko nevarno je poškodoval transmijsko jermenje 20letnega delavca Vida Glušiča, ki je bil uslužbenec pri Aberšku v Ljubljani.

Kdor potrebuje okropčila, posebno kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jačanjem mišic in kit, kakor tudi s pospešenjem krvnega toka s Fellerjevim El safluidom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eu-

gen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. Savska banovina.

Tisočaki dobro naloženi v »Tekstilnem bazarju«, ugoden nakup raznovrstnih ostankov platna, sukna, barhenta, hlačevine svile itd.

Če imaš vsaj malo več denarja, da si lahko kupiš več knjig, tedaj ti priporočamo roman v treh knjigah: Winnetou. Tega boš bral kar naprej, tako je zanimiv! Vse tri knjige obsegajo 12 zvezkov po Din 13.— Vezana knjiga stane vsaka po Din 65.—, celo platno Din 70.— in z barvano sliko na prednji strani po Din 75.— Knjižnice in čitalnice ne bodo imele za to zimo lepše knjige kakor je Winnetou. Naj poizkusijo, bodo videli, kako jo bodo ljudje radi brali! Zato naj vsa društva, ki še niso te knjige naročila, brž pišejo po njo, sedaj je že na razpolago. Člani društev zahtevajte v svojih knjižnicah roman Winnetou! Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*

Svetovni kongres preko-oceanskih letalcev.

Pod pokroviteljstvom Mussolinija je razposlal italijanski letalski klub vabila na svetovni kongres oceanskih letalcev. Vsak udeleženec kongresa je že moral izvršiti najmanj eden prelet Oceana.

Pri tokratnem letalskem zborovanju gre za resno delo, ki bi naj osiguralo za bodočnost preoceanski promet. Vsi udeleženci morajo predložiti pripravljalnemu odboru do 28. februarja poročilo, ki bo vsebovalo izkušnje ter opazovanja pri preletu Oceana.

Kongres bo pričel dne 22. maja t. l. in bo trajal 8 dni. Cilj kongresa je: se povzpeti do sigurnosti, ali je sploh možen pri sedanjih razmerah reden zračni promet preko Oceana in kateri pogoji za to bi bili potrebni.

Zborovalci bodo obravnavali predvsem naslednja vprašanja: 1. Sedanji tehnični položaj letalstva s posebnim omenom na gonilni material. 2. Izhodišča za bodoči preoceanski promet, opazovanja in vmesna pristanišča. 3. Varnost in skupno delovanje mednarodnih vremenskih postaj. 4. Brezplačno moderno sporazumevanje.

Če izmed zgoraj omenjenih vprašanj bo obdelala posebna komisija.

Udeleženci pričakujejo, da bodo posetili svetovni kongres letalci iz vseh delov sveta.

Od izida posvetovanj je odvisna tudi udeležba mednarodnega kapitala na izvedbi stalnega preoceanskega prometa. Kongres bo vzdramil tudi industrijo, da bo začela graditi res za te polete uporabna in trpežna letala. Na ta zbor so povabljeni tudi vsi svetovno znani graditelji aeroplanov.

*

Občni zbor Sadjarske podružnice na Ptuj se vrši na Svečnico dne 2. februarja, ob 8. uri zjutraj pri g. Brenčiču. Ob tej priliki bo predaval g. ravnatelj Priol iz Maribora.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju ima svoj letni občni zbor v nedeljo dne 31. t. m., ob 9. uri dopoldne v poslovnih prostorih okoliš-

kega občinskega urada na Bregu. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Čebelarjska podružnica za srez Konjice ima svoj redni občni zbor z običajnim vzporedom v nedeljo dne 31. t. m., ob 9. uri dopoldne v deški osnovni šoli v Konjicah. P. n. čebelarji posetijo lahko ob tej priliki vinsko razstavo in se udeležijo tudi občnega zbora Sadjarske in vrtnarske podružnice, ki bosta tudi tega dne v našem trgu.

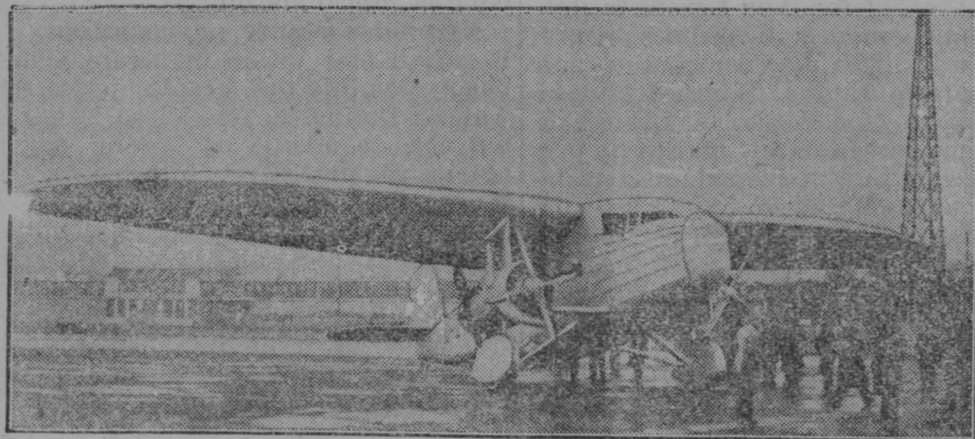
*

Novi razpršilnik „Kovina“.

Pri škropljenju sadnega drevja ter vinogradov vporablamo v svrhu razpršitve tekočine razne vrste razpršilnikov. Od razpršilnikov, ki jih vporablamo bodisi pri drevesnih ali vinogradniških škroplilnicah, jih je največ v praktični uporabi onih, ki imajo spiralno iglo. Ti razpršilniki pa ne omogočajo regulacije obsega, jakosti in načina razpršenja do najfinejše megle in na curek pri enakem pritisku.

Demonstracije proti obsodbi opozicijskih poslancev na Poljskem. Smo že poročali, kako je bilo na Poljskem obsojenih 10 poslancev iz vrst opozicije na več let. Na sliki vidimo, kako razganja policija na konjih demonstrante izpred sodišča.

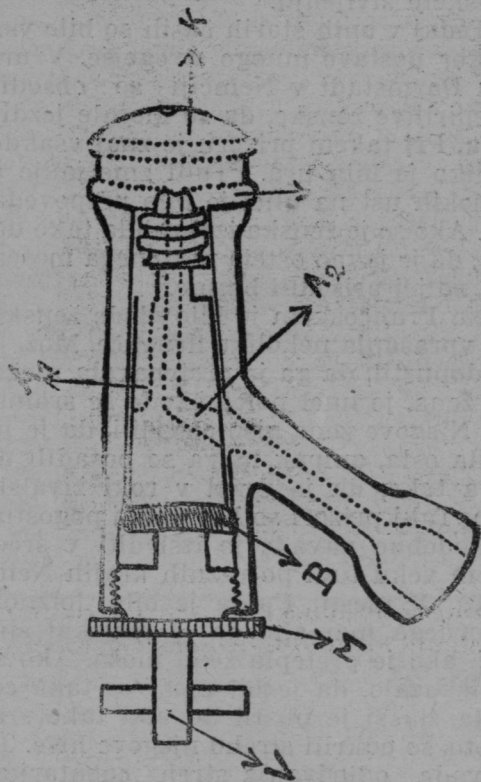

Najnovejše potniško letalo, ki ima 4 motorje (vsak po 200 konjskih sil). Motorji sa nameščeni radi ravnotežja na vsaki strani pod peruti. — (Desno:) **Blagoslavljanje vode v Rumuniji** se vrši za pravoslavni Božič. Duhovnik vrže posvečen križ v reko. Može se podajo v ledeno mrzlo vodo in taisti, ki najde križ pod vodo, ga poljubi in ga izroči proti primerni nagradi kralju.

Glavna naloga vsakega razpršilnika obstaja v tem, da tekočino enakomerno in čim finjeje razdeli na površini onih mest, ki se morajo zavarovati s škropilom proti napadanju s strani raznih škodljivcev. Neenakomerno razpršenje tekočine pomenja nepotrebno, torej prekomerno uporabo škropila.

Kako važno je nadalje, ako nam omogoča razpršilnik brez nadaljnjega dela samo z obratom nastaviti tekočino na curek pri enakem pritisku, bo razumel oni, ki z dosedajšnjim razpršilnikom ni mogel doseči višje ležečih mest. Pri zatiranju n. pr. krvave ušice, ki napada v kolonah sadno drevje, smo dotično napadeno mesto močno oškropili, ako smo se posluževali škropilnice. Z razpršeno tekočino pa ni bilo vedno mogoče v jakem pritisku do dobra napadeno mesta razmočiti, ako se nismo z razpršilnikom samim približali neposredno napadenim mestom. S čim večjim pritiskom je bilo mogoče doseči taka napadna mesta, tim slgurnejši je bil uspeh zatiranja. Razpršilnik »Kovina« omogoča, da z nezmanjšanim pritiskom tekočine v curku dosežemo 8 do 10 m visoko ležeča mesta ter jih intenzivno razmočimo. Isto velja n. pr. tudi za kaparja ali pa za razne gosenične zapredke itd., ki jih lahko, ako jih z ročnimi sredstvi ne moremo odstraniti, stavimo pod močni curek škropila

Razpršilnik »Kovina«, kot ga kaže v pre-rezu gornja slika, sestoji iz treh delov in sicer iz ostrešja, razpršilnega stožca z ventilom in razpršilne kapice. Ostrešje razpršilnika ima obliko velike črke T, samo da je vrhna znotraj stožčasto izbrušena cev dvignjena za 45° napram navpični priključni cevki s priključitvenim vzvojem. Razpršilni stožec je točno pribrušen notranjosti ostrešja tako da že vsled tega popolnoma zapira izstop tekočine in omogoča dohod le v odvodne kanale. Dovodni kanal stožca A1 omogoča dostop tekočine k razpršilni spirali in služi razpršenju, kanal A2 pa omogoča prosti izhod tekočine v obliki curka skozi stožec in kapico razpršilnika.

Razpršilnik privijemo na nastavek razpršilne ali bambusove cevi vseh sistemov sadnih in vinogradniških škropilnic, ker je priključen vzvoj normaliziran.

Dotok škropila v razpršilni stožec regulira-

mo na razpršenje A1 na ta način, da obrnemo ošpičeni del kraka ventila V v smer dovodne cevi (navzdol). Ako pa hočemo nastaviti na curek, obrnemo topi del kraka navzdol. Leži krak v vodoravni legi, je dotok škropila v razpršilnik zaprt. Pri uporabi bambusovih cevk je ta razdelba neobhodno potrebna, ker nam omogoča regulacijo, predno smo otvorili dotok škropila v bambusove cevi iz škropilnega kotla.

Čiščenje razpršilnika obavljamo na ta način, da odvijemo matico M ter potegnemo razpršilni stožec iz ostrešja. Sedaj lahko dobro očistimo vse dovodne kanale in spiralo, nakar zopet vtaknemo stožec v ostrešje in matico M dobro privijemo. Dobro je tudi, ako po čiščenju pred ponovnim sestavljanjem stožec namažemo z oljem ali mastjo, da se lažje vrtili v ostrešju. Istotako lahko odvijemo kapico K ter jo dobro očistimo ter pazimo, da je brtvilo v redu.

Novi patentirani razpršilnik »Kovina« torej združuje vse prednosti, ki jih zahteva danes napreden sadjar in vinogradar od razpršilne naprave.

Enostavna konstrukcija, regulacija načina škropljenja, enostavno čiščenje vseh delov, neposredna zveza razpršilnika z zapornim ventilom, možnost priključka na vse sisteme škropilnic ter nizka nabavna cena.

Univerzalni razpršilnik »Kovina« se dobiva v Mariboru pri Štajerski sadjarski zadrugi v Miklošičevi ulici, ali pa pri glavni zalogi J. Videmšek v Mariboru, Koroščeva ul. 36, po ceni od 35 Din.

★

Juha iz kisle smetane.

Razžvrkljaj v mali skodelici mleka, 1 jajce in žlico moke. To vlij v pol litra vrelega mleka ali vode. K zavre, dodaj četrt do pol litra smetane, p. mešaj, da se smetana enakomerno razdeli, nato pa postavi juho na toplo, da postane zopet vroča. Vreti ne sme.

Napravi svetlo rumeno prežganje — maslo in moka — nanj vrzi ščep kumine, zalij takoj s hladno vodo, soli in pusti pokuhati. Prideni kisle smetane, še pusti malo prevreti in vlij v skledo na kockasto zrezan črn kruh.

Železna juha.

V železni ponvi razpusti dve zvrhani žlici surovega masla. Ko so pene čiste, dodaj dve žlici moke in pusti, da zarumeni. Prilij dva litra mlačnega pinjenega mleka, med tem pa pridno mešaj. Soli in pusti, da vre pri malem ognju. Mešaj, da se ne pripali. Že kuhano še pusti pokrito stati na toplem ob kraju štedilnika.

Krompirjeva juha s kislom smetano.

Olupljen, na krljice zrezan krompir kuhaj v soljeni vodi, kateri si pridjalo lavorjev list, peteršiljevo korenino in par celih poprov. Ko je krompir kuhan, razžvrkljaj v kislom smetani bele moke, prilij k krompirju in pusti pokuhati.

Fižolovo juho

napraviš ravno tako, pusti pa peteršilj in poper. Prvo vodo ocedi iz fižola,

zalij z vročo vodo in dodaj ščep kumine.

Krompir z mlekom.

Skuhaj v osoljeni vodi olupljen in na krljice zrezan krompir. Vodo odlij pa krompir zmečkaj s kuhalnico, prilivaj med mešanjem vroče mleko in mešaj tako dolgo, da nastane gosta gladka kaša. Dodaš še lahko sladke smetane ali košček surovega masla.

Kisla repa s smetano.

Kislo repo skuhaj, podmeti in prideni kisle smetane mesto zabeli. Pusti, da še prevre. Vmes zmešaj kuhan fižol. Jed za postne dni.

Prepečeni rezanci.

Široke rezance skuhaj v slani vodi, vlij na sito in polij s hladno vodo. Hladne in ocejene rezance zmešaj s kislom smetano, v kateri si poprej razžvrkljala jajce in malo moke. Rezance nato vsuj v omaščeno pekvo in speci v vroči pečici. — Lahko dodaš nekaj presnega masla, če smetana ni mastna. Na krožnik kuhanih rezancev vzemi četrt litra smetane, 2 jajca in pol kavne žličke moke.

★

Kako dobiš »Gospodinjki koledar« zastonj?

Pridobi tri nove naročnike za »Slovenskega gospodarja« ali za »Nedeljo«, pa dobiš koledar zastonj.

Samo sedem jajc stane

»Gospodinjki koledar« pa ga še toliko naših gospodinj nima! Za sedem jajc dobiš 10 Din, te daš v pismo, oziroma kupiš 10 znamk po 1 Din in pošlješ na naslov Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Gospodinja, imaš 30 lepih jabolk?

Če jih imaš, prodaj jih, za teh 10 Din si pa kupi »Gospodinjki koledar« ki ga dobiš takoj, ko pošlješ 10 Din ali v znamkah Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

5 litrov mleka

pa dobiš »Gospodinjki koledar« ki ti bo ravno pri mlekarstvu služil celo leto! Gospodinja, ne pomišljaj! Pošlji 10 Din ali v znamkah, da dobiš lepo vezan »Gospodinjki koledar«, Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Katere slike so v »Gospodinjškem koledarju«?

1. Naslovna slika kaže slovensko dekletko s Koroškega.
2. Gospodinjki tečaj v Zidanem mostu.
3. Dekleta pri pranju — gospodinjki tečaj č. šolskih sester v Mariboru 1931.
4. Dekleta v kuhinji — gospodinjki tečaj v Celju.
5. Dekliška zveza slovenskih deklet v Zagrebu.
6. Gospodinjki tečaj-Obrež pri Središču.
7. Gospodinjko-nadaljevalna šola v Slovenski Bistrici.
8. Dekleta na vrtu — gospodinjki tečaj pri č. šolskih sestrah v Mariboru.

Udeleženske teh tečajev še menda nimajo vse »Gospodinjškega koledarja«. Pošljite znamk za 10 Din v pismo na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski svinjski sejem dne 22. jan. 1932. Pripeljanih je bilo 92 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov 60 do 90 Din,

3—4 mesece 150 do 200 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 500 Din, eno leto stari 700 do 1100 Din, 1 kg žive teže 6—7 Din, mrtve teže 8.50—9.50 Din. Prodanih je bilo 42 komadov.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 23. januarja 1932 so pripeljali špeharji 159 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, slanina 12 do 14 Din. Kmetje so pripeljali 5 voz sena po 80 do 85 Din in 1 voz ržene slame po 70 Din, 4 voze krompirja po 1 do 1.50, 2 čebule po 5 do 6, 26 vreč zelja 2 do 3 (glava). Rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50, proso 1.75 do 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, fižol 2 do 2.50. Kokoš 25 do 35, piščanci 25 do 65, gos 50 do 65, puran 60 do 100. Orehi 5 do 6, luščeni 16 do 20. Hren 12 do 14. Kislo zelje 3 do 4, repa 2, radič 12 Din. Jabolka 3 do 5 D. Mleko 2 do 3, smetana 1 do 1.25, surovo maslo 24 do 32. Jajca 0.75 do 1.20, med 14 do 20, suhe slive 8 do 12 Din.

*

Kedo bo uganil prvega samomorilca?

Zadnja in najnovejša pristno ameriška je ta-le: V Njujorku so izročili pred kratkem prometu res znamenit in izredno velik most. Predajo mosta prometu je izrabil velik njujorški list v to, da je razpisal nagrado, ki je vsekakor izvrjna. Časopis obljublja 10.000 dolarjev nagrade onemu čitatelju, ki bi uganil: starost, spol, telesno postavo, barvo las, poklic in druge posebnosti onega človeka, ki bo skočil kot prvi z mosta v vodo in si končal življenje s samomorom.

Od dneva, ko je bila razpisana ta čudna nagrada, se drenjajo ljudje po novem mostu, prebijejo tamkaj po več ur na dan in čakajo, ali se ne bo kedo žrtvoval in skočil v valove. Varnostne oblasti so toliko pritiskale na omenjeni list, da je razložil podelitev nagrade v tem smislu, da nikakor ni dovoljeno, da bi kedo v svrhu nagrade najel samomor, ali da bi kedo koga na zvijačen način pognal preko ograje v vodo. V takem slučaju bo občutil tekmeč za nagrado vso strogost kona in smrtno muke na električnem stolu.

*

Št. Peter pri Mariboru. V sled sklepa odborove seje z dne 14. januarja t. l. se skliče v kratkem občni zbor dekliškega krožka prosvetnega društva »Skala«, nakar že danes opozarjamo dekleta šentpeterske župnije, da se obnega zbora v prav obilnem številu ter sigurno udeležijo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Domače katoliško izobraževalno društvo hoče tudi za ta predpust prirediti nekaj veselega. Vprizorili bomo v nedeljo dne 7. februarja, popoldne ob treh v samostanski dvorani šaloigro v treh dejanjih »Davek na samce«. Vstopnina običajna. K obilni udeležbi vabi odbor.

Središče ob Dravi. Društveno delo je zlasti sedaj v zimski dobi bolj živahno. Žal, da pri-

reditve ne moremo objavljati v časopisu, ker pride oblastno dovoljenje navadno šele 1 ali 2 dni pred prireditvijo. Zlasti za lepo Slomškovo proslavo dne 10. t. m. je bilo marsikomu žal, da se je ni udeležil. Slavnostno besedo o našem velikem apostolu Slomšku je govoril g. prelat dr. Kovačič iz Maribora. Možu, ki je za Središče že toliko storil (kronika »Trg Središče«), so bili poslušalci hvaležni. Ugajal je posebno še nastop beločblečenih deklic v deklamatorični sliki in petje Slomškovih ter božičnih pesmi. Društvo je poslalo čisti dobiček od prireditve v znesku 150 D v fond za Slomškovo beatifikacijo.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Katoliško izobraževalno društvo vprizori v nedeljo dne 31. jan., popoldne po večernicah, dve čisto primerni burki za postni čas. V prvi »Krišpin in Fridolin«, kakor tudi v drugi burki »Usodna zamenjava« je pač dovolj snovi za smeh. Še celo tisti, ki se radi drže bolj resno in modro, se bodo lahko tokrat od srca in pošteno nasmejali. Četudi je dandanes hudo za denar, pa vendar pridite v velikem številu na to prireditve domačini in seveda tudi sosedje. Boste vsaj za tisti čas pozabili na težave, ki tarajo danes ljudi, pa tudi tisti, ki vedo, da še je na tomaževskem društvenem domu precej dolga. Na svidenje!

Polzela. Dramatični odsek Katoliškega Prosvetnega društva na Polzeli priredi na pustno nedeljo, to je dne 7. februarja v Prosvetnem domu Finžgarjevo dramo v treh dejanjih »Veriga«. Za slovo od predpusta bode še par kupletov in zabavnih prizorov. Opozorjamo posebno na kuplet »Županski kandidat«, prvič vprizorjen in zapet v tukajšnji okolici. Videli bomo, kako se palček predstavlja za županskega kandidata. Vabimo!

Polzela. Kmetijsko prosvetni tečaj. Katoliško prosvetno društvo prireja v letošnji zimski sezoni vrsto predavanj za naše gospodarje in gospodinje, sedajne in bodoče, pod imenom: Kmetijsko prosvetni tečaj. Predavanja se vršijo navadno vsako drugo nedeljo popoldne po večernicah v Prosvetnem domu. Prvo se je vršilo dne 10. januarja ter se je udeležilo nad 200 ljudi. Predavala sta g. ing. Dolinar in A. Mihelčič. Drugo predavanje se je vršilo dne 24. januarja. Predaval je g. Pušenjak o zadružništvu. Tretje predavanje, katero je bilo prvotno namenjeno dne 7. februarja, se pa vrši že na Svečnico dne 2. februarja. Predavanja g. ing. Oblak o živinoreji in g. Mihelčič o zavarovanju. Opozorjamo na to spremembo in vabimo na udeležbo na Svečnico.

Gornja Ponikva. Društvo »Slomšek« naznana, da priredi v nedeljo dne 31. januarja, po večernicah v šoli bogat srečolov s približno 500 krasnimi dobitki, kakor: blago za cele ženske obleke, masne klobase, cela prašičja noga, ure, medene potice itd. Srečke se bodo prodajale isti dan po prvi in drugi sv. maši in pred začetkom v šoli. Cena srečki 1 Din. Vabljeni domači in sosedje! Čisti dobiček je namenjen za izpopolnitev društvene knjižnice.

Kenjice. Katoliško izobraževalno društvo vabi za Svečnico dne 2. februarja, ob treh popoldne v Katoliški društveni dom v Konjicah k gledališki predstavi »Revček Andrejček«, ljudska igra s petjem v petih dejanjih. V nedeljo dne 7. februarja, se vrši istotam ob pol osmih zvečer društvena predpustna zabava s šaljivo igro, petjem ter drugimi zabavnimi komadi. Ne zamudite obekrašnjih prilik, ob katerih se vam bo nudilo prav zdravega predpustnega veselja. — Odbor.

Gornja Sv. Kungota. Na Svečnico dne 2. februarja, popoldne po sv. blagoslovu ob treh, priredi Katoliško prosvetno društvo v Gornji Sv. Kungoti rimsko igro iz časa divjega cesarja Nerona »Vestalka« v petih dejanjih z štirimi živimi slikami. Vstopnina nizka.

*

Hude žene in šlevasti možje.

Vedno pogosteje je slišati upravičene pritožbe ženskega sveta, da ne odgovarja pravno stališče žene resničnim življenjskim razmeram in okoliščinam. Take pritožbe prodirajo v javnost iz ust onih žen, ki niso zadele v zakonu na srečo in radi tega pa zahtevajo napram možu svojo pravico od postave. Žene pa, ki preživljajo srečni zakon, tem ne pride niti na misel, da nekaj glede njihovih pravic ni v redu. Baš tako je bilo tudi v preteklosti. V prejšnjih časih je bila žena pravno veliko manj zaščitena in vendar si je znala svoje pravo sijajno ohraniti, da je bil večkrat mož vse drugo le »gospodar v hiši« ne in da je morala dostikrat poseči vmes javnost, če se je mož preveč osmešil v družinskem življenju.

Tedaj v onih starih časih so bile vse-kakor postave mnogo strogeje. V mestu Darmstadt v Nemčiji so obsodili prepirljive ženske, da so morale jezdit osla. Pri takem prizoru je znal vsakdo, koliko je bila ura. Tudi zmerjanje iz ženskih ust na ulici je bilo prepovedano. Ako se je ženska izpozabila tako daleč, da je javno oštela poštenega meščana, so jej prisodili batine.

Na Francoskem je bilo glede ženskega vprašanja nekoliko drugače. Mož, ki je dopustil, da ga je pretepavala njegova žena, je imel poleg škode še sramoto. Njegove žene niso obsodili, da je jezдила osla, ampak njega so posadili na osla tako, da je držal v roki živalski rep. Taki prizori so bili dokaj pogostni.

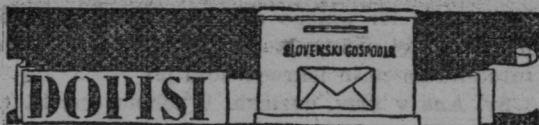
Podobne navade je izslediti v srednjem veku tudi po raznih krajih Nemčije. V mestu Fulda je bila dolžnost dvornega maršala, da je raziskal slučaj, ako je pretepla žena moža. Ako se je izkazalo, da je bil mož res taka copata, da si je pustil dopasti tako sramoto, so odkrili streho njegove hiše. Ta navada odkrivanja streh copatarjem se je obdržala do konca 18. stoletja.

Tudi v Blankenburgu v Turingiji so obstojale enake naredbe, ki so grozile pretepaškim ženam s strogo kaznijo: morale so plačati globo ali so jih tudi zaprli — a tudi možje slabiči niso ostali nekaznovani. Šlevaste zakonske može so obsodili na denarno kazen, so jih zapirali in jim razkrili hiše, da je lahko vsakdo videl, kedo gospodari v hiši.

V mestu Mainzu so kaznovali copatarske može v noči od pusta na pepelnico. V tej noči se je zbralo mlado in odraslo z bobni, piščalkami, z zastavami, na konju in peš in so se podali pred hišo moža, ki je bil batinan od žene, in so mu razkrili hišo.

Stari časi niso trpeli mož slabičev in so jih skušali vzgojiti k možatosti z vso strogostjo.

*

Ruše. Pri nas nismo čutili toliko svetovne gospodarske krize, dokler se tovarna za dušik ni odločila, da bo odpustila svoje delavstvo, a sedaj, ko jih je že odpustila 86 in jih namerava še več, smo jo tudi mi začutili občutno. Da pa obupancem vsaj nekoliko odpomoremo, smo ustanovili akcijski odbor, v katerem so zastopniki občine in vseh humanitarnih društev in kateri zbira imena ter podporo dobrih src da pomaga najrevnejšim. In tudi naše Prosvetno društvo je priredilo v prid brezposelnim v nedeljo dne 24. t. m. popoldne ob treh v svojih prostorih Finžgarjevo dramo »Razvaline življenja«. Ves čisti dobiček je dalo društvo na razpolago akcijskemu odboru za od dela odpuščene reveže. — Kakor smo doznali, je gospod Viktor Glaser, lesni trgovec v Rušah daroval brezposelnim revežem 60 metrov drv in tudi tovarna za dušik je baje dala akcijskemu odboru v isti namen na razpolago 10.000 Din. Hvale in posnemanja vredno dejanje! — Dne 7. februarja pa naše Prosvetno društvo priredi zvečer pustno komedijo, Gogoljevo »Ženitev«, ki ponazoruje čisto neverjeten, a resničen slučaj, da namreč ženin tik pred poroko uide skozi okno, samo da se reši tako »sladkega« zakonskega jarma. Komedija je polna smeha, zato pa vibimo k tej veseli prireditvi že zdaj vse prijatelje smeha. — 15. januar 1932 je oni strašni usodni dan, ko so tudi naši delavci, kot je že zgoraj omenjeno, vrženi na cesto. In to so skoro sami družinski očetje. Nikakor nam pa ne gre v glavo, da podjetja, ki imajo poleg Slovencev zaposlene tudi inozemce, odpuščajo le Slovence. Slovenski delavci so gotovo tudi dovolj izvežbani. Kako pa postopajo druge države? Ali morda svoje domače delavce odpuščajo, da obdržijo v službi naše? Naj bi merodajni krogi tudi v tem oziru napravili red in vsaj na domačih tleh ščitili domačega človeka.

Vurberg. Za božične praznike, praznik novega leta in druge praznike in nedelje so nam domestovali našega bolnega vlč. g. župnika č. gg. patri minoriti iz Ptuja. Župljani vur-

berški se čutimo dolžne, da izrečemo omenjenim gospodom najsrčnejšo zahvalo. Zahvalo pa smo tudi dolžni gg. zdravnikom iz tukajšnjega ruskega sanatorija, kateri so vse svoje moči in sredstva uporabili ter nam našega g. dušnega pastirja ozdravili in ohranili za svoje nadaljno težko delo. Naj bo ljubi Bog vsem plačniki! Našega nad vse delavnega ter za božjo čast vnetega vlč. g. župnika nam pa naj Bog še dolga leta ohrani! — Vurberški župljani.

Spodnja Sv. Kungota. Veselih novic nič ni pri nas. V preteklem letu smrt sicer ni kaj prehudo gospodarila, pobrala pa nam je najstarejši zakonski par, namreč Jožefa Žižek v 95. letu in Marijo Žižek v 88. letu, v zakonu sta živela 65 let. Ob božičnih praznikih so zvonovi peli 80letnemu Alojzu Polanec, bivšemu županu v Dobrenju, v novem letu pa je razen enega šolarja legel v hladni grob blagi Anton Leber, ki je dočakal 81 let, čez 30 let bil cerkveni ključar in nekaj časa tudi župan v Gradiški. Naj počivajo v miru! — Špičke imajo o'roci skoro pri vsaki hiši. — V preteklem letu so našo cerkev parkrat obiskali tatje ter odnesli oltarne prte, sveče itd., še celo na božični dan so se pojavile te hudobe. — »Križa« slišiš povsod, pa jo tudi čutiš.

Št. Peter pri Mariboru. V Viničgorigi je umrla prevžitkarica Šnucet M., verna žena, spoštovana in priljubljena med farani. — V nedeljo dne 17. t. m. je bilo oklicanih 10 parov. Je pač ta šmentani pust letos kratak, zato se je treba požuriti. Vseh še ni, pravijo: če še kateri manjka, bo gotovo prišel na vrsto po Veliki noči, ko bo že vse zazelenelo in zacvetelo po lepih šentpeterskih hribih in dolinah.

Sv. Peter pri Mariboru. Tukaj smo pokopali Frančiško Fras, ženo Antona Fras. Nemila smrt jo je vzela v najlepših letih (50). Žalujoci soprog in sedem nepreskrbljenih otrok žaluje zanjo, kakor tudi vsa okolica. To je pričal veličasten pogreb, kakor ga naša vas še ni videla. Rajna je bila prijazna in dobra napram vsakemu, zlasti revnim otrokom. Zanimala se je za vse lepo in dobro in zlasti podpirala godbeno umetnost. Zato so jej tudi godci od Sv. Martina in Št. Petra

pod vodstvom g. Vinko Najvirta izkazali zadnjo čast na njeni poslednji poti. Pri nagovoru vlč. g. župnika Tkaveca, ki jo pogostoma oskrbel s sv. zakramenti za umirajoče, ni ostalo skoro nobeno oko suho. V srce segajoče je bil pogled na obupno plakajoče otroke, ki so izgubili svoj najdražji biser. Ohranimo jej časten spomin! Naj v miru počiva!

Podova. Tukaj je bil v noči dne 22. januarja od ponočnjakov napaden obče priljubljeni fant Avguštin Skodič, ko se je vračal mirno domov od vaje za igro. Surovine so ga brez povoda tako obdelale, da je obležal revež v nezavesti. Taka podivjanost je sramota!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Življenjska bilanca za našo planinsko župnijo kaže v pretečenem letu sledeči izkaz: Trikratni »da« pred oltarjem izgovorilo in zakonski križ na rame naložilo si je 17 parov. Najmlajši ženin je imel 23 in najmlajša nevesta 17 let; najstarejši ženin 57 in najstarejša nevesta 50 let. Umrlo jih je 36, moških 16 in 20 žensk. Najstarejši je štef 88 let; lepa starost, kaj ne? Pa »za seme« imamo še bolj starega, ki bo dne 4. marca t. l. zdrčal v 90. leto. Leta 1929 jih je umrlo 55, leta 1930 46 in lani 36; ako bodo smrtni slučaji v tej meri padali, potem čez 3 ali 4 leta sploh ne bomo več »mirali« in bo »klen drugemu« še bolj na poti, kakor smo zdaj. Da ta bojazen ni prazna, kaže tudi število rojstev, ki je lansko leto dseglo število 93, dekčkov 52 in 41 deklic. Med lan... krščenci je bila tudi deklica, katere vsled teže botra ni mogla na rokah držati, bila je namreč že 8 let stara in je prejela pri sv. krstu ime tiste znamenite žene, ki odina izmed vseh ni bila rojena. Pomudimo se še malo pri novorojenčih. Nekdaj je bila navada (mogoče zapoved), da so za krstne botre jemali vedno dve osebi, enega moškega in eno žensko. Pri nas tega že davno ni več, ker so vlogo krstnih botrov prevzele skoraj izključno ženske. Z lastnimi novorojenčci si je »roke grelo« 12 botrov in 81 botric. Pa nismo nevoščljivi lepemu spolu te časti, katero nam odtelita izredno srečno slučaj, da je lansko leto pomrlo več žensk kakor moških in se narodilo več fantkov kakor deklic. — Kakor po vseh krajih, občutijo gospodarsko stisko in pomanjkanje »krivičnega mamona«, enako nam Pohorcem ni prizanešeno. Velik

Pametni sodnik.

Nekoč je živel na Kitajskem slep popotni muzikant, ki je z dolgo palico tipal pot in je tako prišel iz kraja v kraj. Svoje gosli je nosil v vreči na hrbtu. Nekoč je pa prispel do plitve reke, a ni vedel, kako bi tu prišel na oni breg. — Tedaj je naletel na potujočega trgovca z oljem in ta mu je zaklical:

»Pojdi, prenesem te čez vodo. Drži mi tačas mošnjo z denarjem, da mi ne pade v vodo!«

Slepec se je res obesil možu na hrbet in je držal v rokah težko mošnjo z bakrenim denarjem, katerega je

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

II. POGLAVJE.

Eni so udarjali na druge s svojimi kmeti, drug drugemu so ščuvali podložnike. In tako so postali prepiri med plemstvom povod kmečkega gibanja.

Ko se je bojeval Franc Tahí s Turki na Ogrskem, je zbrala vdova Uršula krog 800 tlačanov ter iztirala z njihovo pomočjo iz Susedgrada Tahovo rodbino. Ko se je nato dvignil ban Peter Erdedi, da kaznuje Uršulo z orožjem ter vrne Tahu Susedgrad, so zbrali njeni zetje z Ambrožem Gregorijancem 3000 seljakov in so razpršili 3. julija 1565 pod Susedgradom popolnoma bansko vojsko. Odpor Heningovcev je bil zaman, ker je bil Franc Tahí leta 1566. ponovno vpeljan v svojo polovico Susedgrada ter Stubice, drugo polovico pa je prevzela kraljeva oblast, dokler se

ne konča pravda z vdovo Uršulo. Zdaj je začel Tahí neusmiljeno preganjati svoje nasprotnike, a strašno zatirati tudi kmete, ki so se bili borili proti njemu. Razpor zasebnega značaja se je vedno bolj širil. Bil je sprva omejen na Susedgrad ter Stubico, kjer se je zdelo kmetom vladarstvo Tahovo nepostavno in je bilo kljub temu kruto ter nasilno; a kmalu se je razširil tudi na druga gospodstva.

Ko je zmagal Tahí svoje plemiške protivnike, je skušal z nasilstvom in strahovlado streti tudi odpor kmetov. Toda vse bi bili mi seljaki še pretrpeli, da nam ni ta volk v človeški podobi oskrnil celo naše najsvetejše — naše družinsko življenje. Da je temu res tako, evo mene, oslepljenega Pavla Jurkoviča iz Brdovca, ki je zgubil vid na obe oči, ker se je obnesel za čast svoje edine hčerke.

Kar s tlake so odgnali grajski pandurji mojega otroka na Susedgrad, od koder ga ni bilo več domov. Koj smo zaznali, kaj in kako bo, saj stari Tahí in njegovi sinovi so že poprej onečastili iz naše okolice 14 deklet in žen. Ker otroka le in le

revež je kmet-vinogradnik, ki pridelanega vina ne more prodati, a si ga v najslabšem slučaju vsaj sam lahko privoščiti ter v obupnem veselju jucka in pleše po zidanci. Mi Pohorci pa žalostni hodimo okrog naših žag, ker si s štuki, deskami in krajniki ne moremo več pokriti naših potreb; ako se oglasi kupec, moramo dati blago za vsako ceno, da se velikokrat niti delo več ne izplača. Sploh pa v sedajnem času vsak pridelek, najsi bo les, vino ali živina, nima vrednosti, dokler je v kmetovi posesti; šele potem, kadar pride v druge, tretje ali četrte roke, dobi svojo pravo, dostikrat čezmerno vrednost. Vzamimo n. pr. samo vžigalice. Okroglo 2000 škatlic jih gre v eden kubični meter. Kmetje težko dobimo za rezan les 200 Din; za plohe pa komaj 30 do 50 Din za kubični meter. Ako odračunimo polovico tega zneska k stroškom, ki jih ima tovarnar, mu še vseeno ostane 1000 Din dobička. Kdor zna in sme tako gospodariti, takemu se pač ni bati gospodarske »griže«. Obupni kmetov položaj in rešitev iz tega stanja je na kratko pa stvarno orisal neki kmet iz sosedne župnije z naslednjimi besedami: »Ko sem posestvo prevzel, sem bil do vratu zadolžen; komaj sem se tekom let izkopal in izplačal dediče ter se malo oddahnil; zdaj, ko nobeden pridelek nima vrednosti in je hrana, katero povzijem, več vredna kakor pa moje delo, sem pa spet začel v dolgove lesti. Vem, kaj bom storil! Vložil bom stvarno sestavljeno in zadostno kolkovano prošnjo na pristojno ministrstvo in se dal — upokojiti!« Bog ga usliši! Ako se mu njegova nakana posreči, mu bomo drugi takoj sledili!

Št. Ilj v Slov. gor. Nenavadna smrt je zadelo v pokojenega železniškega čuvaja in posestnika Franca Žnidariča. Imel je na domu kolone, na katere je povabil tudi svoje znanke. Zvečer, ko je bilo že vse gotovo, je povabil goste v sobo, kjer je bila že pripravljena večerja. V veži pa je ostala še miza, ki je spadala v kuhinjo in jo je hotel tudi tja prenesti. Pri tem pa je hipoma začutil strašne bolečine v trebuhu ter se z glasnim klicem vrgel na posteljo. Ker bolečine niso odnehale, so ga prepeljali ponoči v bolnišnico, kjer je bil takoj operiran, toda je kmalu po operaciji umrl. Pri operaciji so ugotovili, da mu

je vsled prenosa sicer ne težke mize počilo malo črevo. Kratko pred usodno nesrečo se je še izrazil svojim znancem in prijateljem, da bi rad živel še vsaj 20 let v Hočah, kjer se sedaj počuti tako srečnega na svojem novo kupljenem posestvu, poleg tega pa si je pogosto želel, da bi ga Bog obvaroval, ko mu že enkrat istečajo ure življenja, dolge bolezni, v čemur je bil tudi uslišan. Pokopan je bil dne 16. t. m. na magdalenskem pokopališču na Pobrežju pri Mariboru.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Pri nas se pogosto sliši glas župnijskih zvonov, ki naznanjajo, da je neusmiljena in neutrudna koščena žena prišla in vzela iz vrst naših župljanov svojo žrtev. Smrt menda hoče doseči ali pa še celo preseči število v ravnokar preteklem letu. 18. t. m. smo spremili na kraj večnega počitka Jakoba Hrga, prevzičkarja iz Kukave. Svojtčas je blizu in tudi dalje okoli hodil kopat studencev in je s tem pripomogel, da imajo zdaj marsikje v neposredni bližini zdravo in dobro pitno vodo. Malo prej, to je dne 30. decembra, smo spremljali na isti poti njegovo ženo Marijo. Sedaj malo pogledjmo nazaj, kako smo se v minulem letu 1931 gibali: rojstev smo imeli 90, poročenih je bilo 12 parov, umrlo jih je 80 in nekaj po raznih bolnišnicah. Malo je let, da bi v naši župniji bilo število umrlih tako visoko. Že samo v vasi in okolišu Gabernik je tekom lanskega leta zapustilo pet ljudi to solzno dolino in so se preselili, kakor upamo v boljšo večnost. Zadnjega izmed teh smo izročili materi zemlji Antona Crk, zasebnika, starega 77 let. Bil je svoj čas kovač, potrežljiv in mirnega značaja. Bil je tudi darežljiv, kapljico, ki je zrasla v njegovem vinogradu, je dal marsikomu okusiti. Pogrebi so na njegovi sedmini darovali 80 Din za novo bogoslovje v Mariboru.

Zornji Žerjavci. Dne 19. januarja je nafante pretresla žalostna vest, ko smo zvedeli, da nas je nenadoma za vselej zapustil mladenič Feliks Perko v starosti 17 let. Po kratkem hiranju vsled neozdravljive pljučne in srčne bolezni je podlegel smrti dne 19. t. m., spreviden s sv. zakramenti. Truplo vrlega mladeniča smo v petek, dne 22. t. m. spremili k zadnjemu počitku na mirodvor pri Sv. Lenartu. Pogreba so se udeležili v velikem številu tukaj-

šnji fantje ter mnogo občanov. Vsem iskrena hvala! Dragi naš Feliks, v miru počivaj! Vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Sv. Ana v Slov. goricah. V soboto dne 16. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku Jakoba Zemljiča. Živel je med nami 83 let čil in krepek. Zadnje leto je veliko trpel vsled hripe ter ji je tudi podlegel. Pokrepčan s tolažili sv. vere je v četrtek dne 21. t. m. mirno v Gospodu zaspal. Bil je v svojem življenju pravi kristjan, ki je svoje dolžnosti natančno izpolnjeval. Dolga leta je bil zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«, ki ga je teden za tednom željno pričakoval in zvesto prebiral. Zadnja leta je bil prevzičkar na posestvu pri sinu, kateri mu je lepo stregel v njegovi bolezni. Naj blagi mož v miru počiva!

Vogričevci pri Ljutomeru. Nepričakovane smrti je umrla naša ljubljena mati Alojzija Kovačič v 60. letu svoje starosti. Dne 8. jan. zvečer je od srčne kapi zadeta obležala na poti, vračajoč se proti domu iz bližnje trgovine Viktorja Zadravca. Kljub vsemu naporu iskanju se je vsled temne noči posrečilo domačim najti truplo šele proti jutru. Blagopokojna je bila daleč naokrog znana kot vzgledna krščanska mati in vneta čitateljica našega katoliškega časopisja. Molitev, delo in prejemanje zakramentov je bila vsebina njenega lepega življenja. Dva dni pred svojo smrtjo je v ljutomerski cerkvi pobožno opravila spoved in prejela sv. obhajilo. Rajna je s svojim usmiljenim srcem in z radodarno roko celila rane gorja mnogim revežem in siromakom. O njenih lepih lastnostih so pričale velike množice ljudi, ki so jo škropile na mrtvaškem odru in jo spremljale na dan pogreba k večnemu počitku. Naša iskrena hvala vsem, osobito č. g. duhovniku, darovalcem vencev in petja, g. Marku Vajda za zahvalne besede ob odprtem grobu, kakor tudi g. Jožefu Štebih za poslovilne besede pred odhodom od doma. Blaga žena, počivaj v miru! Vsem ostalim, zlasti sinu, snahi in hčerkam pa naše sožalje!

Svetinje. Komaj so utihnili mrtvaški zvonovi, so se oglasili iznova. Zapustil nas je g. Simonič Stanko, posestnik in bivši vinski trgovec pri Svetinjah. Oblaki žalosti in skrbi so zagnili čelo zapuščeni vdovi, troje nepre-

ni bilo na spregled, sem stopil sam na grad Sused in prosil grajsko služinčad, naj me pelje pred gospodarja. Starega ni bilo doma, prišel je sin Gabrijel in me koj nahrulil, kako sem se sploh drznil, prestopiti grajski prag, spadam vendar v hlev med živino! Pri tem zasmehovanju je zavrelo po meni, stisnil sem pesti in zavpil: »Vi spadate z očetom vred v svinjak, jaz sem danes tukaj, da zahtevam zadoščenje za onečaščenje otroka, ki ječi že dneve kot mučenica v ječi!« Fante se je stresel od jeze, pordečil, zgrabil za meč in se pogljal proti meni, da bi me zabodel. Z roko sem mu iztrgal rezilo, ga prelomil na kolenu in za sabljo bi bilo tudi po mladem plemenitku, da me ni lopnil nekdo z nekaj trdim zadaj po glavi. Udarec je bil tako silen, da sem se zgrudil v nezavest. Zbudili so me z mrzlimi polivi in spoznal sem, da sem zvezan na rokah in nogah. V obraz se mi je zarežal s peklenko zlobo, Bog mi grehe odpusti, plemiški vrag Gabrijel. Zabrutil mi je na glas, da mi ne vrne otroka, še bo z njo plašljivo golobico mnogo zabave, predno bo pomnila celo življenje, kaj znajo Tahi. Gledal me je po tem ob-

jasnilu škodoželjno in se divil nad mojo onemoglostjo, sem mu pač pljunil v obraz. Z ostankom zlomljenega meča se je zakadil v mene na tleh ležečega in začel suvati v mene z rezilom, kamor je pač zadel in med mesarjenjem je preklinjal nebo in zemljo in prisegel, da ne bom videl nikdar več vlačuge, kateri sem oče!

Kaj se je godilo nadalje z menoj na gradu, ne vem, zavedel sem se šele po preteku nekaj dni na svojem domu, kjer so mi povedali, da mi je izkljuval grajski jastreb oči, me razsekal po obrazu ter telesu, otroka pa drži še sedaj v svojih vražjih krempljih! Ko sem stopil po mesecih zopet na noge, sem vzel v roke palico in naprosil soseda Peretičevega Ivico, da me vodi za roko iz kraja v kraj po celi Sloveniji do Gradca, kjer bom tožil Tahe za oskrumbo edine hčerke in radi meni prizadete najtežje telesne poškodbe. Gospoda bo sodila Tahe na papirju in to pravo zahtevam od kralja kot zadoščenje za ugrabljenje časti hčere in za iztaknjene oči. Krvavi in že dolgo zasluženi obračun bodo napravili s Tahi in njegovo družbo moji rojaki Zagorci in bratje Slo-

trgovec z oljem dobil za svoje blago.

Ko sta dospela na drugi breg, je hotel dobrosrčni mož zopet vzeti svoj denar, ali slepec mu ga ni hotel vrniti, češ, da je to — njegov denar. Začel je kričati in glasno tarnati, da hoče trgovec njega, ubogega slepca, spraviti ob denar. Trgovec se je znan branil. Ljudje so se postavili za slepca in so trgovca celo hoteli nabiti. Slepec in trgovec sta se zatekla k sodniku, uglednemu mandarinu.

Sodnik ju je mirno poslušal, nato je še nekaj vprašal in nazadnje je rekel:

»To naj razsodijo le samo vodni bogovi!«

skrbljenih otrok je zaplakalo ob mrtvem očetu. Mrtva, hladna je roka, ki jih je milovala, ona roka, ki jim je dajala vsakdanjega kruha. Med tem, ko je ležal pokojnik na mrtvaškem odru in so ob njegovem vznožju bridko plakale uboge sirote, so pa v dom žalosti doneli veseli poskočni glasovi radio-glasbe. Vsi, ki so to slišali, so bili neprijetno prizadeti. Preostalim naše iskreno sožalje! Tolaži jih naj zavest, da uživa pokojnik zdaj boljše življenje brez trpljenja in brez skrbi. Saj bo tudi ločitev le kratka. Sv. križ, znak vstajenja, nam pravi: Na svidenje nad zvezdami!

Ormož. Nepričakovano zapustita našo faro dva odlična duhovnika: Vlč. g. župnik Ciril Lekšan prevzame vodstvo graščine Velika Nedelja. Dosedanji kaplan g. Alojzij Pirš pa je imenovan za župnika v prijazno faro Dramlje pri Celju. Škoda obeh gospodov! Naša fara izgubi mnogo. Obadva dobra in vneta dušna pastirja sta še prav posebno delovala za vzorno vzgojo naše šolske mladine. Vlč. g. župnik Lekšan si je pridobil tudi posebne zasluge z delom na polju prosvete. Prijazna, miroljubna, poštena in požrtvovalna duhovna gospoda s plemenitim duhom in zlatim srcem bodo farani ormoške fare težko pogrešali. Faranom iz Dramelj pa k imenovanju novega g. župnika Pirša častitamo! Sedem let je ta gospod deloval pri nas in se s težkim srcem poslavljamo od njega. G. župnik Lekšan je 4 leta pastiroval ormoški fari z odločnim uspehom. Njegovo delovanje za vzgojo šolske dece, za oplešavo cerkve in za blagor vseh župljanov vohče — bil je tudi občinski odbornik itd. — ostane v trajnem spominu vseh faranov.

Središče ob Dravi. V Obrežu bodo priredile gojenke gospodinjsko-nadaljevalne šole v nedeljo dne 31. januarja gospodinjsko razstavo pri č. šolskih sestrah. Kdor bo hotel, si bo lahko brezplačno ogledal vsaj del tega, česar so se dekleta naučila iz kuharske umetnosti, šivanja, vezenja itd. Razstava bo odprta od pol osme ure zjutraj do pol pete popoldne. Pouk na šoli pa se zaključi na Svečnico dne 2. februarja. Isti dan bo ob pol treh popoldne kratka zaključna prireditev. — Te dni smo pokopali 98 let staro Ano Dogša, prababico iz Središča, potem pa osemletno pridno šolarico

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.

Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

Jančič Karl, trgovina, Aleksandrova cesta 11.

V Sv. Juriju ob Ščavnici

Josip Farkaš, trgovina.

V Kapeli pri Radencih.

Franjo Steinbauer, trgovina.

V Ptuj.

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15. (pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Brumec Anton, trgovec, Gosposka 2 (pri nakupu za 200 Din)

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Dragico Kocjan iz Godeninec. Tej je upihnila luč življenja nalezljiva bolezen davica, zato se pogreba niso mogli udeležiti šolarji.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Dne 20. t. m. je umrl Jurij Jakopin v starosti 90 let. Bil je v petek dne 22. januarja položen k večnemu počitku ob obilni udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev. Naj v miru počiva!

Št. Janž na Dravskem polju. Pokojni Ivan Furek, žandarski narednik v pokoju iz Zlatolič, je dolga leta služboval v južnih krajih, kjer si je tudi napasel neozdravljivo jetiko. Pogreba se je udeležilo obilo ljudstva, tudi 11 orožnikov. Zahvaljujemo se vsem, ki so blagopokojnega spremljali k zadnjemu počitku, osobito gg. orožnikom, g. žandarskemu naredniku iz Št. Janža za nagovor ter pevskemu društvu za ganljive žalostinke doma in na grobu. Dragi naš Ivan, počivaj v miru, dokler se ne vidimo nad zvezdami!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Kr. Banska uprava v Ljubljani je dne 28. 11. 1931 razrešila županijskih poslov: Čuš Franca, posestniškega sina v Mezgovcih; Šegula Martina, posestnika v Moškancih; Muhič Ivana, posestnika v Gorišnici; Bratuša Jožefa, posestnika v Samušanih; Ranfl Franca, veleposestnika v Gajovcih; Kolarič Martina, posestnika v Mali vasi; Kostanjevec Simona, posestnika v Muretincih; vsi iz župnije Sv. Marjeta niže Ptuja.

Sv. Vič pri Ptuj. V preteklem letu je bilo v naši fari rojenih 140, umrlih 95, poročenih 35 parov. Svetih obhajil je bilo podeljenih 12.000, previdenih 110 bolnikov. — Hranilnica in posojilnica naše fare prav lepo uspeva in ima vkljub denarnemu pomanjkanju prav lep promet. V nedeljo dne 7. februarja bode posojilnica imela občni zbor v Slomšekovem domu. Na programu bo tudi zanimivo predavanje, zato Vas vse uljudno vabimo že sedaj. — Popoldne bo ta dan lepa zabava v Domu z veseloigro.

Lancova vas pri Ptuj. V petek dne 22. jan. je tu umrla znana veleposestnica Ivana Macun v visoki starosti 84 let. Naj v miru počiva!

Polenšak pri Ptuj. Nenadno in ob nenavadni uri so nas pretekli torek presnetili naši zvonovi ter so mogočno in turobno doneli s svojimi milimi glasovi, pošiljajoč zadnje pozdrave tja širom Slovenskih gorc našemu rojaku-domačinu, duhovniku vlč. g. Jožefu Janžekoviču, dekanu in konz, svetniku v Št. Lenartu. Rajni vlč. gospod se je rodil v naši župniji pred 64 leti, v mični vasi Polenci, v skromni, skoz in skoz krščanski in ugledni rodbini Martinovi. S svojo vsesplošno nadar-

Zapovedal je, naj mu prinesejo veliko posodo z vodo. Vanjo je stresel vsebino mošnje in je dal denar dobro zmešati. Potem je pazljivo gledal v posodo.

»Denar je trgovčev; slepecu dajte sto udarcev s šibol« je kratko odločil. Vsi so se čudili.

»Poglejte!« jih je pozval. »Na vodi plava vse polno olja. Če je trgovec dobil denar pri svoji kupčiji, ker nosi olje s seboj in ga na malo prodaja, mora biti na denarju, ki ga sprejema, nekaj sledi olja — in glejte, da je res tako.«

Navzoči so se sami o tem prepričali in so glasno hvalili sodnikovo modrost. Zunaj pa

venci, ki vam je ženska čast svetost in vem, da je v vaših zdravih očeh mučenik oče, ki je moral plačati plemenitemu lopovu oskrumbo otroka z vedno izgubo — vida!

Pri nobeni pridigi še niso ihteli moški Pilštajnčani tako na glas, ko ob tokratni razlagi, zakaj je že prišlo na Hrvaškem do krvave zahteve izročitve stare pravde in zakaj da mora priti prej ali slej do tega koraka tudi med štajerskimi kmeti.

Ko se je poslavljajal slepec od njih, da bi nadaljeval pot proti Planini in Celju, so mu do solz ginjeni in hvaležni poljubljali palico in roke. Vsak se je hotel vsaj dotakniti mučenika očeta, katerega je vražja gospoda oslepila, ko mu je že poprej ugrabila ter onečastila otroka! Še tako živ ter natančen opis Tahovih trinoštev bi ne bil tako podžgal priprostih tlačanov, kakor jih je resnica ter očividni rop oči ter ženske časti. Uporna iskra, ki je že dolgo tlela, je povest hrvaškega brata razpihala, bilo bi treba samo zaklicati: Nad brezsrčno gospodo! in cela tolikanj miroljubna Bistriška dolina bi se bila dvignila, da maščuje z

ognjem in pobojem najbolj enostavne in najsve-tejše človeške pravice!

* * *

III. Poglavlje.

Povest oslepljenega Pavla Jurkoviča je zapustila splošno najglobokejši utis. Iz orisa razmer po drugod so uvideli Pilštajnčani, da so pri njih prav za prav nebesa v primeri s Tahijevim kraljestvom po hrvaškem Zagorju. Vsak je bil prepričan v dno duše, da jim je slikal grajski kovač pekel kmečkega tlačanstva mnogo zno-neje, nego je bil v resnici. Grajska kovačnica v Lesičnem je oživela koj po odhodu nesrečnega Jurkoviča in Pavel je postal čez noč ognjišče, ob katerem so se ogrevali ter navduševali tlačani iz Bistriške doline na boj za staro pravdo. Vsi so govorili: Ako slačijo danes pri živih telesih graščaki kožo Hrvatom, bodo jutri tudi nam. Pomagati moramo eden drugemu. Tahijeva tlaka je hujša od turškega suženstva.

jenostjo se je povzpел do visoke duhovske časti. Milosrčnemu in priljubljenemu g. dekanu ohranimo domačinci Polenšani časten spomin! Preostali žalujoči sestri in vsem ožjim sorodnikom pa bodi na tem mestu izrečeno od pokojnikovih prijateljev in znancev Polenšanov najudanejšje in iskreno sožalje!

Brezovci pri Polenškaku. Spet je bela žena zamahnila s svojo ostro koso ter nam pokosila najstarejšo ženico 78letno Terezijo Šilak iz naše vasi. Pokojna je bila pridna in radodarna žena. Svoje trpljenje v parmesečni bolezni je boguvidano prenašala ter potolažena s svetotajstvi odšla po zaslužen plačilo tja, kamor je nas vseh usmerjen korak. Rajni naj sveti večna luč, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Spodnji Velovlak. Umrla je dne 18. t. m. po daljši in mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 68 let Marija Pihlar, posestnica in vdova v Spodnjem Velovlaku. Ob veliki udeležbi občinstva in v spremstvu dveh domačih čč. gg. duhovnikov in č. g. stolnega kaplana iz Maribora smo jo na Nežino na njeni zadnji poti spremili k večnemu počitku. Pri odprtem grobu je imel domači vlč. g. župnik kratek, jednat govor. Razen omenjenih sta se pogreba udeležila tudi č. g. profesor Anton Kolarič, ter ravnatelj ptujske gimnazije g. dr. Josip Komljanec. Za rajnko žaluje šest v krščanskem duhu vzgojenih otrok, izmed katerih je najstarejši sin zdravnik v Mariboru. Dobri rajni mamiči bodi ljubi Bog za njen zemeljski trud obilen plačnik, žalujočim otrokom pa naše sožalje!

Loče pri Poljčanah. Začetkom tega meseca je umrla po kratki mučni bolezni v splošni bolnici v Mariboru gostilničarka in posestnica Ivana Mlakar iz Sp. Laž pri Ločah. Pokojnica, ki je štela šele 41 let, je bila kot skrbna in prijazna gostilničarka splošno priljubljena. Svojim štirim otrokom je bila dobra mati ter svojemu soprogu zvesta življenjska družica. Tudi pogreb, ki je bil v Mariboru, je pričal o velikih simpatijah, ki jih je uživala pokojnica med svojimi znanci in sorodniki. Naj v miru počiva!

Novacerkev pri Celju. Vse, kar je rojenega pod solncem, mora umreti. Temu večnemu zakonu se je morala pokoriti tudi zvesta Ma-

Zamudnikom!

Onim, ki jim je naročnina za »Slov. gospodar« že potekla, pa niso še poravnali naročnine, vljudno sporočamo, da sedanje razmere za nabavo papirja itd. zahtevajo od nas velikih žrtev, ki jih bomo zmogli samo, ako bodo tudi naročniki izvršili svojo dolžnost. Zato nujno prosimo vse, ki še niso vposlali naročnine, da to čimpreje storijo!

Vse one, ki list prejema, pa ga iz kateregakoli vzroka ne bodo dalje naročali, naj nam to številko vrnejo in napišejo na ovitek z naslovom: Ne naročam več! Kdor tega ne bo storil, bo dolžen plačati vse številke, ki jih je dobil po dnevu, ko je naročnina zapadla!

Za ostale naročnike, ki trenutno ne morejo plačati naročnine, pa bodo nadalje ostali zvesti naročniki, smo sklenili počakati še do konca februarja. Vendar prosimo, da se to ne zlorablja! Kajti kdor bi dva meseca prejemal list, potem pa odpovedal, bo dolžen plačati, kot smo danes objavili. Ostali pa se po vsej možnosti potrudite, da naročnino čimpreje vpošljete!

»Slovenski gospodar« stane celoletno 32 Din, polletno 16 Din, četrtletno 9 Din. — Ako nimate položnice, jo dobite na vsaki pošti in pripišete št. 10.603.

»Slovenski gospodar.«

rijina družbenica Julika Gorišekova, ki se je po dolgi in mukepolni jetiki, stara komaj 21 let, za vedno ločila od nas. Ko smo te obiskale v tvoji težki bolezni, si nam bila v prelep zgled, kako Marijin otrok voljno prenaša vso zemeljsko trpljenje in se ne boji smrti. Živela si pobožno, zato je bila tudi lahka

tvoja smrt. Upamo, da se že veseliš pri nebeški Materi, ki si jo tako prisrčno ljubila! Družbeni voditelj, vlč. g. kanonik in dekan Pavel Žagar, ji je ob odprtem grobu ginljivo govoril v slovo. Na domu in ob grobu so ji domači pevci zapeli žalostinke. Me se te bomo spominjale v molitvi, ti pa prosil v nebesih za nas. — Ravno isti dan smo izročili materi zemlji 73letno Elizabeto Krašan, ki je po prevozu v bolnico umrla. Malo zastrupljenje je podrla to na videz krepko ženo. Pomoči je iskala v celjski bolnici, a bilo je že prepozno. Bila je 10 let vdova in je gospodarila s svojimi otroki, katere je skrbno vzgojila. S svojo pridnostjo in varčnostjo je dosegla, da je imela lepo posestvo. Bila je dobrega srca, ni pustila nobenega reveža brez daru od hiše. Obedve nam ostaneta v nezabnem spominu. Bog jima daj za njuno trpljenje večno plačilo nad zvezdami.

Orla vas. Ne smemo molče mimo Miklavževega večera tukajšnje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva dne 6. decembra m. l., ki je prav lepo uspel. Vrla podružnica izkazuje po komaj dveletnem obstoju znatne uspehe: nabavo drevesne škropilnice, vzgradbo moderne sadne sušilnice in kar je velikega moralnega pomena, dvignila je zanimanje za umno sadjerejo ter članstvo za to strokovno usposobila. — Nič manj zadovoljiv ni bil uspeh Miklavževega večera tukajšnjega Podmladka Rdečega križa, ki se je vršil nekaj ur pred gori imenovanim. Ljubka mladina je s svojim nastopom priklenila nase številne udeležence. Miklavž pa kljub krizi tudi ni bil skop, nihče ni odšel praznih rok, za kar gre zahvala vsem darovalcem raznih darov, zlasti pa g. Etkovskemu, ravnatelju tovarne pletenin na Polzeli, ki je daroval za to priliko 65 parov prav dobrih nogavic. Pohvalno je omeniti udeleštvo nje tukajšnjega Podmladka na dobrodelnem polju: zbira namreč poljske pridelke (koruzo, fižol, krompir) ter jih pošilja gladojučim otrokom v Trbovljah. Za enkrat se izročajo darovi kuhinji kraljice Marije Trbovlje-Vode. — Še lepše bi bilo pri nas, če bi ne bilo te šmentane krize. Malo nas motijo tudi ošpice, ki se širijo med šolsko mladino. Pa bo že bolje!

Zadiže, Šmarje pri Jelšah. Tamošnji gospodar Franc Jug spada brezdvomno med naj-

Oh, je imel Belakov Andrej zopet dobre čase ter pijače mesece naprej, ko je raznašal puntarske novice iz kovačnice po pilštajnskem trgu. Sedaj, ko je videl ter slišal slepega Jurkoviča, je slikal tudi lastno enooko slepoto kot posledico grajske brezsrčnosti in si priboril med domačimi mesto mučenika, v zahtevi po uresničenju klika: Za staro pravdo!

Le nekdo ni bil nič kaj vesel, da se je tako naenkrat ter iznenada poživila kmečka politika krog delavnic v Lesičnem. Ta nekdo je bila Pištelakova Ema, edinka najboljšega in glede premoženja najbolj trdnega tržana. Ni bila na zunaj krasotica, ker je bila izredno velike ter močne postave, pač pa res prava Emica po srcu in mehko milem pogledu. Njena zunanost je razodevala žensko moč ter nevstrašenost, njena beseda, oči in dekliški smehljaj so oznanjali, da še spavajo v njej vrline, dobrote ter globokosti materinega srca. Bili so tedaj trdi časi, ko je bila telesna moč v veljavi ter spoštovanju. Kdor je bil količkaj premožen in še na zunaj krepke postave, je nekaj pomenil.

Pištelakova Ema je bila daleč na okrog na glasu, da njej ni najti para glede telesne moči in srčnih čednosti. Znano je bilo, da kot mladenka prelomi vsako konjsko podkev brez posebnega napora. Ako je izbruhnil prepir med vinjenimi gosti, je zadostoval njen glas ali žuganje s prstom, da so se prepirljivci pomirili v bojazni, da bi jih ne posadila na hladno in kot igračo dekliška roka. Domača in tuja grajska gospoda se je čudila njeni moči. Plemiči od daleč so jo vabili v grad, kjer je radevolje pokazala, da jej je podkev igrača in najtežji meč pero v roki. Ema je bila doma tudi na konju. Izurjenosti v sukanju na konju so jo zlahka navadili grajski orožarji, ki so pripovedovali gospodi bajne čine o orjaški Pilštajnkanki, kateri je vsak vitez v najtežji opremi lutka. Moči njenih rok se ne more ustavljati še tako v rabi konja izvežban borec. Veliko stav je bilo dobljenih, ker mladostni tuji plemiči niso verjeli pravljici o goljatski trški deklici, dokler ni bil širokoustnež ob denarno stavo in se je še skotalil s konja po izmenjavi prvih sunkov z orjakinjjo.

(Dalje sledi.)

se je čulo slepčovo kričanje, ko je dobil zaslužen kaznen.

Štedenje v pregovorih.

Štediti je težje kakor pridobiti.

Štediti je zaslužiti. Izposojevati si dela skrbi.

Bolje v plačanih četvijih, kakor v izposojeni kočiji.

Kdor pare ne spoštuje kakor dinar, pride kmalu v dolgove.

Ni tisti bogat, ki ima mnogo, ampak tisti, ki malo potrebuje.

Ponosen potepuh.

»Kaj pa iščeš s tako vnmemo po časniku — Jure?«

»Oceno mojega zadnjega vloma!«

— —

starejše naročnike »Slovenskega gospodarja«. Ko je bil ta list šest let star, to je leta 1873, si ga je naročil in mu je zvest ostal do danes. S svojo te dni poravnano naročnino za tekoče leto je vstopil v 60letnico plačevanja za tega svojega prijatelja in svetovalca. Vrlega naročnika pozdravlja in zahvaljuje za njegovo zvestobo z iskreno željo, da mu priljubljeni list še mnogo veselih uric pripravi — uprava »Slov. gospodarja«.

Rogaška Slatina. Pri Sv. Križu se bo vršil brezplačni tečaj urinetnega vezanja in krojenja. Vsi interesenti se naj obrnejo na anastov: A. Kužner, trgovski potnik v Rog. Slatini.

Dobje pri Planini. O božičnih praznikih je bival tukaj pri našem tovarišu v mariborskih muzikaličnih krogih znani spretni pevovodja sedmošolec Jože Mihalič. Takoj na prvi praznik je prešinil s svojim lepim polnim glasom vso petje med službo božjo ter vdihnil pevskemu zboru novega življenja. Posebno omenimo Božič, Novo leto in praznik Svetih Treh kraljev. Slišali smo božične pesmi skladatelja Tomca, Premerljevo »Le spij prelepo dete ti«, da so bile polne naše oči in naša srca. To so bili užitki, pravijo hvaležni farani, kakor jih v Dobju še ni bilo slišati. Ko bo zopet prilika nanesla, naj nas g. pevovodja Mihalič blagovoli zopet obiskati.

Imeno pri Podčetrniku. Kadar se Anica prekrsti za Janeza. Dne 15. t. m. je razkrinkala podčetrteška žandarmerija žensko, katera je služila tri mesece pri županu in gostilničarju g. Francu Drofenik za hlapca. Opravljala je vsa, tudi najtežja moška dela z marljivostjo. Obnašala se je popolnoma po fantovsko. Bila je strasten kadilec, znala je za silo tudi nosljati, tudi kozarec vina ji je dobrodošel. Žandarmerija jo je razkrinkala slučajno o priliki neke preiskave, katera pa v stvari ni bila utemeljena. Imela pa je ta uspeh, da se je Janez prekrstil nazaj v Anico.

Olimje. Milo so peli zvonovi in naznanjali smrt vrlega mladeniča. Kruha jetika je utrgala nit življenja posestniškemu sinu Ivanu Zalokar. Rajni je bil vrl mladenič, kakor jih je malo. Prav rad se je zanimal za katoliške knjige, navdušen je bil za katoliško idejo. Bil je naročnik katoliškega časopisja. Vsako nedeljo je rad zahajal k službi božji. Ni postajal zunaj cerkve, kakor je to nekaterih grda navada, marveč je svoje korake takoj nameril v cerkev, da je tam molil. Mnogo je tudi dobrega storil za afrikanske misijone, ker je bil nabiratelj. Za njegova dobra dela mu naj bodo najboljše plačilo sveta nebesa. Naj počiva v miru!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Odprta noč in dan so groba vrata, a dneva ne pove nobena pratka! Tako je na nagel način morala končati svoje življenje v 54. letu svoje starosti Ana Štusej, po domače Križanska. Ko se je vračala po večernih kuhinjskih opravkih, je padla po stopnicah, si prebila glavo ter po preteku 24 ur morala izdahniti svojo blago dušo. Pogreb blagopokojnice se je vršil v sredo dne 13. t. m. Da je bila res plemenita duša, nam je predočil spreved, kojega se je udeležila mnogobrojna množica in kakoršnega ne pomni Križanvrh že dolgo vrsto let. Bilo je ljudstva tudi iz uglednejših krogov. Grozovito je pretresla vest o materni smrti sina Franca, ki služi pri vojaki v daljnem Zgoranjem Milanovcu. Draga mati in žena, počivaj mirno v hladni zemlji! Rodbini Štusej-Uršič pa izrekamo najsrčnejšo sožalje! — Vrajže je treba, potem pa gre, to je pokazal letos mladenič Osojnikov Miha iz Križanvrha, ki je kot prvi stopil v zakonski jarem. Dobil je

svojo izvoljenko Pepco Gršak iz Kunšperga ter jo povedel na svoj dom. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Stari trg pri Slovenjgradcu. Na god sv. Neže smo pokopali pridno 18letno Radico Pečolar, cerkveno pevko in zgledno družbenico Marijine družbe. Bolehala je dolgo in hudo za sušico. Kako jo je vse rado imelo, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Odlični cerkveni pevski zbor starotrški ji je ob grobu zapel ganljivo slovo, v krasnih besedah se je poslovil od nje tudi č. g. o. Bonaventura Savec iz Studencev pri Mariboru, ki jo je pokopal. Marijine družbenice so obhajale ta dan praznik druge svoje patroninje, sv. Neže, in so darovale skupno sv. obhajilo za rajno blago sosesstro. Žaljuoč materi, bratom in sestram naše sožalje! Ti pa, blaga Radica, počivaj v Gospodu in v miru!

Laški okraj. Posebna težava za našega kmetu pa tudi za mlinarje je žitno gospodarstvo, katero se je lansko leto uveljavilo. Poprej so kmetje, ako so imeli kakšen mernik odvišne pšenice, isto lahko prodali svojemu sosedu, malemu posestniku, kočarju ali pa najbližnjemu mlinarju, kateri je pšenico zmlel in moko prodal kupovalcu, to je predvsem malim kmetom in delavcem v bližini. Moka iz domačih mlinov je bila navadno cenejša, kot pa v trgovini, pa tudi kruh je bil boljše. Na občnem zboru Kmetijske družbe smo slišali veliko tozadevnih pritožb in se je sam minister Pucelj izrazil proti, češ, da se je šlo z žitnim monopolom previsoko. V jeseni smo slišali obljube, da se bo žitni monopol za pšenico ukinit. Želimo, da se dane obljube tudi izvršijo!

*

Novi lovski zakon.

V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo objavili tiste določbe novega zakona, ki se nanašajo na lovsko pravico, razdelitev divjačine in na lovišča. Danes prinašamo lovno-polijske določbe.

Lovopust, izjeme.

Kozorogi, mufloni, jeleni in košute, damjaki in košute, divji kozli in divje koze se smejo streljati v označenem času vohče, a srne in srnjaki do 30. septembra samo s kroglo. Mladiče teh vrst divjačine je prepovedano streljati v njihovem prvem letu.

Do uveljavljenja posebnega zakona za zaščito ptic se s tem zakonom celo leto ščitijo: ptice pevke, vse za poljedelstvo in gozdno gospodarstvo koristne ptice kakor tudi njihova gnezda, jajca in mladiči (čl. 17).

Obče upravno oblastvo prve stopnje pazi, da lovski upravičenci ne goje divjačine prekomerno na škodo poljedelstva in gozdarstva. Kjer bi se ugotovila prevelika prirast divjačine, pozove oblastvo lovskega upravičenca, da jo v določenem roku zniža.

Če lovski upravičenec tudi po ponovnem pozivu ne bi izvršil odstrela v zadostni meri, izvrši obče upravno oblastvo prve stopnje odstrel s pomočjo upravičenih lovcev na stroške in nevarnost lovske upravičencev (čl. 20).

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Nedovoljen način lova.

Zaščitena divjačina se sme loviti samo s puško, na konju ali s sokolom, s psom ali pa brez njega. Lov s hrti je prepovedan.

Z braki loviti je prepovedano od 15. januarja do 30. septembra.

Prepovedano je:

1. lovljenje zaščitene ptic in zaščitene dlakaste divjačine z zanjkami, pastmi, skopci, hrano, ki so ji pridejana omočna sredstva, limanicami, mrežami in vsemi ostalimi sličnimi sredstvi. Prav tako je prepovedano vsakemu zasebniku, razen registrovanemu trgovcu, lovskega upravičenca in njegovemu osebu celo samo hranjenje takih priprav za lovljenje zaščitene divjačine;

2. lovljenje in preganjanje divjačine in ptic ob času velikih zametov, snegov in poplav in lovljenje jerebic, zajcev in fazanov na vozovih, avtomobilih, sankah ali z uporabo reflektorjev;

3. poškodovanje in uničevanje gnezd in legel ter pobiranje in uničevanje jajec in mladih ptic. Jajca smejo pobirati samo lovski upravičenci in te ti samo za gojitev divjačine.

Lovljenje divjačine je lovskega upravičenca dovoljeno tudi z mrežami ali drugimi pripravami, toda samo za gojivne ali naučne namene (čl. 21).

Zastrupljanje nezaščitene divjačine in zverjadi je dovoljeno samo lovskega upravičenca proti izrečni dovolitvi obče upravne oblasti prve stopnje in sicer samo na krajih, ki so izrečno naznačeni v dovolilu (člen 22)

Loviti divjačino je prepovedano:

1. po oranica izvemši okopavine: od 1. februarja pa dokler se ne pobere pridelki;

2. po travnikih: od 1. aprila pa dokler se ne spravi seno in otava;

3. po vinogradih: od 1. februarja pa dokler ne obero;

4. po tobačnih nasadih, vrtovih in zelenjadnikih: dokler se ne pobere pridelki (čl. 23).

Osebe, ki nudijo na prodaj divjačino ali njene dele, morajo vsakokrat dokazati s potrdilom izvor divjačine. Kupci smejo divjačino kupovati samo od prodajalcev, ki izvor divjačine lahko dokažejo s potrdilom (čl. 26).

Lovska karta. S puško hoditi po tujem lovišču.

Nihče ne sme vzeti lovišča v zakup, niti izvrševati lova, ako nima predpisane lovske karte (čl. 27).

Prepovedano je hoditi s puško po tujem lovišču razen po javnih poti.

Posebno je prepovedano vsakomur in tudi poljskim in gozdnim čuvajem, brez dovolje, nja lovskega upravičenca nositi v lovišču puške malega kalibra s slabim pokom (čl. 33).

Nihče ne sme zasledovati divjačine, ki je bila ranjena v njegovem lovišču, ako ubeži v tuje lovišče (čl. 34).

Na dvoriščih, v vrtovih in na zemljiščih, ki so trajno tako ograjena, da so pristopna dlakasti divjačini samo skozi vrata — razven zverinjakov — ne sme loviti niti lovski upravičenec, niti zemljiki posestnik, razven da sta se oba dogovorila. Za škodo, ki jo divjačina napravi na tako ograjenih zemljiščih, lovski upravičenec ne odgovarja (čl. 35).

Če je preveč škodljive divjačine; gonje, psi in mačke.

Ako se divje svinje, lisice, jazbeci, divje mačke, dehorji in hrčki ali zverjad v katerem lovišču prekomerno razmnoži, pozove

obče upravno oblastvo prve stopnje na zahtevo interesentov ali sosednih upravičencev zakupnika ali lastnika dotičnega lovišča, naj zniža število te divjačine v določenem roku.

Ako ta rok poteče brez uspeha, odredi obče upravno oblastvo prve stopnje gonje na divje svinje in zverjad in izda druge potrebne ukrepe za zmanjšanje števila lisic, jazbecov, divjih mačk, dehorjev in hrčkov (čl. 36).

Občina določi na zahtevo obče upravnega oblastva prve stopnje takoj potrebno število lovcev in gonjačev, ki ne smejo biti mlajši pod 18 leti. Gonjo vodi oseba, ki jo postavi oblastvo. Lovci in gonjači so dolžni odzvati se pozivu kakor tudi pokoriti se odredbam vodje gonje.

Pri gonji je dovoljeno ubijati samo divje svinje in zverjad; ubita divjačina gre onemu, ki jo ubije.

Lovcu, ki izven gonje ubije risa ali volka, se da nagrada.

Predpisi za izvedbo gonje kakor tudi o višini nagrade za ubito škodljivo divjačino in zverjad se izdajo z banovinsko uredbo v smislu čl. 90 ustave (čl. 37).

Lovski lastniki in zakupniki in lovsko osebe imajo pravico v svojem lovišču ubijati pse, ki pohajajo po lovišču, kakor tudi mačke, ki se zalotijo več kot 200 metrov od najbližje hiše (čl. 38).

Prepovedano je po tujem lovišču voditi pse, razen po javnih potih; izjemoma je dovoljeno pastirjem večjih čred voditi pastirske pse (čl. 39).

Nadzorstvo nad lovom, lovski čuvaji.

Lastniki in zakupniki lovišč so dolžni na svoje stroške in na svojo odgovornost nastavit in občemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijaviti kot lovske čuvaje izučene lovce ali vsaj takšne osebe, ki poznajo potrebne predpise in ki jim oblastvo priznava sposobnost za ta poklic (čl. 41).

*

Vprašanja in odgovori.

J. C. v P.

K vojakom moram, pa ne vem, kako velik kovček si naj napravim?

Odgovor:

Ni nobena mera predpisana. Naredite si pa takega, da ga boste lahko tudi nesli in zaklepali. Navadna mera je do 1 m dolg, 30 cm širok in 40 cm visok.

J. J. v D.

Kaj pomeni beseda robija?

Odgovor:

To je srbska beseda, pomeni strogi zapor po novem kazenskem zakoniku. Imate prav, ko se pritožujete, da se slovenščina pači. Slovenski jezik je državni jezik in ga morajo vsi spoštovati, posebno pa bi ga morali drž. uradi. Te dni smo dobili v roke uradno tiskovino, ki bi naj bila slovenska, pa je tako spakedrana, da so se merodajni krogi pritožili zoper tako pačenje našega lepega slovenskega jezika.

F. J. v Š.

Namesto lesenega vodnega kolesa pri mlinu bi si rad dal napraviti turbino. Ali se izplača?

Odgovor:

To je odvisno od tega, kako velik je vaš mlin, kako močna je voda in kak padec ima. Je pa turbina draga stvar. Ako želite oferte, pišite po naslove trgovski zbornici v Ljubljano.

REDNI OBČNI ZBOR

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z n. z., se vrši v soboto, dne 13. februarja 1932, ob 16. uri v uradnih prostorih v Mariboru, Gospodska ulica 23, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1931.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Slučajnosti.

V smislu § 23 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, to je ob 17. uri, istotam in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

K. F. v L.

Ali smem tudi vinograd gnojiti z umetnim gnojem?

Odgovor:

Seveda smete. Saj je umetni gnoj samo namdestilo za pravi gnoj. Treba pa je primereno gnojilo vzeti, kakor ga zemlja potrebuje.

S. A. v P.

Kupil sem od Prometne bančne družbe v Mariboru srečko, vplačal vse obroke, skupno 720 Din, potem še 100 Din za časopis, pozneje sem poslal vsa potrdila vplačil in prodajni list tej družbi, dvakrat sem pisal priporočeno, sedaj še dobil pismo, da naj pošljem 10 Din v Beograd na prometno centralo. Srečke originalne pa ne dobim. Kaj naj storim?

Odgovor:

Teh 10 Din še pošljite, ko ste jih že 820 poslali. Istočasno pišite družbi priporočeno pismo, da ste teh 10 Din poslali in zahtevajte nazaj vsa potrdila vplačil, ker morate ta potrdila vi imeti! Upam, da boste srečko v roku dobili. Ako pa je ne dobite tekom 14 dni, se zopet oglasite.

V. P. v Č.

Brat je ostal v trgovini dolžen. Pet let ni bilo opomina. Zdaj pa naj jaz, ki sem svoj del plačal, plačam tudi za brata, ki ima tudi premoženje.

Odgovor:

Ako se račun glasi na vas in ni minilo tri leta od zadnjega opomina, ste dolžni plačati po postavi. Vest pa ne priznava zastaranja, če ste dolžni, boste plačali, če je brat dolžen, naj on plača.

A. L. v B.

Ali je pametno, ko oče ne pusti mlademu se poročiti, ko smo vsi na domu od dela že onemogli?

Odgovor:

Težko je svetovati v družinskih zadevah. Toda v vašem slučaju vam dajemo prav. Oče, ki sam ne mara za posestvo, naj ga da sinu, boste vsi dobro živeli.

J. R. v Z.

Odgovor:

O vaši zadevi smo že pred letom povedali svoje mnenje. Čemu nas nadlegujete vsak teden s pismi, ko sami veste, da je sodišče že reklo zadnjo besedo. V koliko je pa to prav ali ne, pa mi ne razsojamo.

F. F. v L.

Sem 19 let star in bi rad šel v misijone. Kam se naj obrnem?

Odgovor:

Pišite na Misijonišče Groblje pri Domžalah. Od tam izveste vse.

V. M. v Sv. A.

Ali res morajo otroci opustiti vsak drug pozdrav in pozdravljati le »Zdravo«?

Odgovor:

Glede pozdrava v šoli in izven šole ni nobenih predpisov, zato je to odvisno od vzgoje. Vsakega duhovnika pozdravljajo otroci z »Hvaljen Jezus« in je prav, če tudi druge. Vsi pozdravi so svobodni: Dober dan, Bog daj, Dober večer, Bog živi, kar komu pač ugaja. Sokolski naraščaj hoče veljati kot svobodna organizacija in se pod kaznijo ne sme nikogar siliti vanj. S silo se tudi uspeh ne doseže, to bodo gotovo tudi sami vedeli!

F. F. v V.

Ali smo za dostavo davčne položnice dolžni plačati 1 Din?

Odgovor:

Ne! Občine imajo nalog, da davčne položnice razdelijo, ne smajo pa za ta posel nič računati.

A. P. v B.

Odgovor:

Ne vemo kdo ste. V pismu na nas se morate že podpisati, sicer ne vemo, če ste naročnik. Odgovarjamo le naročnikom.

K. Š. T. P.

Ali bi me vzeli k orožnikom, ko moram biti vojak?

Odgovor:

Pišite orožniškemu poveljstvu v Ljubljano, pa bo gotovo malo uspeha!

J. G. v Z.

Imam še srebrni, -lati, nikljasti, bakren in železen denar iz prejšnjih časov. Ali lahko kje prodam?

Odgovor:

Zlati in srebrni denar kupuje Narodna banka v Mariboru. Nikljasti in železni denar bo vam pa ostal za — spomin, bakrenega lahko prodate na težo v kotlarju, če ga imate na kilograme — sicer se res ne izplača.

M. D. v V.

Oddal sem posestvo v najem, ker sem bolan. Ali je zelo majhno, da komaj živimo. Moram res še od tega davek plačati?

Odgovor:

Žal, da ga morate! Vam ga bodo že predpisali.

*

Kako se je Angleška polastila Indije.

Iz indijske pradobe.

Menda ni na svetu dežele, ki bi bila skozi tisočletja torišče toliko osvojevalnih narodov, kakor je Indija. Preteklo je 6000 let, odkar so se preselili Arijci iz severozapada Indije v rodovitne hindostanske doline, si podjarmili ondote prvotne prebivalce in ustvarili kulturo, ki je rodila še danes med Indijci veljavno duševno življenje in npravstvene zakone.

Iz one prastare indijske dobe se ni ohranilo nič drugega do današnjih dni

nego nekaj pravljič. Prvo zgodovinsko dejstvo iz zgodovine Indije je leto 480 pr. Kr., ko je umrl bog Indijcev — Buddha.

Prvi zgodovinski podatki o Indiji.

Pred vojnim pohodom Aleksandra Velikega v Indijo, je bila ta čudovita pokrajina neznana kulturnim narodom ob Sredozemskem morju. Šele za tem je prišlo do trgovskih zvez med Indijo in Grčijo. Zveze starega kulturnega sveta z Indijo so ostale navezane le na trgovino ob morski obali. V prvih dveh stoletjih pr. Kr. so prodrli v notrajnost severne Indije grško-sirski vladarji, ki so ustvarili vladavino kratkega obstoja. Nad 1000 let je ostala Indija, ki je bila pod tujim — turanskim žezlom, popolnoma odtujena Evropi. Krog leta 100 pr. Kr. so začeli osvojati severne indijske pokrajine islamski sosedni narodi. Le v južnem Dekkanu so se ohranili neodvisni indijski vladarji. Pravi Hindustan pa se ni več povzpел do samostojnosti. L. 1526 je ustanovil Barbar, Timurjev naslednik, kraljestvo Velikih Mogulov s sedežem v mestih Delhi in Agra, ki je obsegalo v dobi največjega procvita celotni Hindustan in večji del Dekkana.

Prodiranje evropskih narodov v Indijo.

Nekaj desetletij poprej je odkril Vasco de Gama morsko pot v vzhodno Indijo. S tem odkritjem so si zasigurali Portugalci znatno posest v Indiji. Iz glavnega mesta Goa so obvladali eno stoletje vzhodno-indijsko trgovino. Začetkom 17. stoletja so zamenjali Portugalce Holandci, a skoraj istočasno so se vrinili na indijski trgovski trg tudi Angleži. Dne 31. decembra 1600 je izdala angleška kraljica Elizabeta Vzhodno-indijski kompaniji pismo, v katerem je prejela družba londonskih trgovcev posebne trgovske ugodnosti od rta Dobrega upanja (Južna Afrika) do Magalhaes morske ožine (v južni Ameriki). Dan izdaje omenjenega pisma lahko imenujemo rojstni dan angleške vladavine v Indiji. Seve je preteklo še dobrih 150 let, predno so se prerinili Angleži v Indijo do popolne veljave in nadvlade.

Vzhodno-indijska kompanija

je opremila več ekspedicijskih, ki so dobro trgovale in izposlovale od Velikega Mogula pravico naselitve ob zapadni obali Indije. Portugalci in Holandci so se Angležem trdo ratno upirali in se je zamogla angleška kompanija šele leta 1640 usidrati s svojim vplivom v mestu Madras. Leta 1661 je podelil kompaniji angleški kralj še civilno sodno pravico, vojaško oblast, pravico napovedi vojne ter sklepa miru in povrh še mesto Bombay. Moč trgovske družbe je rasla pod pokroviteljstvom angleških kraljev, ki so uživali sami znaten dobiček od indijske trgovine.

Omenjena kompanija v Indiji je dobila leta 1698 konkurenčno podjetje, ki se je pa spojilo s prvotnim pod imenom »Združena vzhodno-indijska kompanija«. Ta družba je povzdignila trgovino

do procvita in prodrla tudi politično v indijske razmeře.

Francozi, ki so imeli svoja posestva v mestu Pondišeri in so od tamkaj prav znatno kljubovali Angležem, so izgubili ves vpliv v Indiji z mirovno pogodbo v Parizu leta 1763, ko so morali odstopiti svojo posest Angležem. Istega leta, ko je utdila Prusija po Lončani sedemletni vojni svoje stališče v Evropi, so ostali Angleži gospodarji v Indiji.

Boji Angležev z domačini.

Indija še seveda ni bila osvojena za Anglijo. Pričeli so brezkončni, krvavi boji z domačini, ki so trajali dobrih 100 let. Za Angleže najnevarnejša je bila Sepoy-vstaja (1857—58). Leta 1757 je premagal Anglež Clive Nawaba iz Bengalije. Leta 1765 je osvojil celo Bengalijo za Vzhodno-indijsko kompanijo. Anglež Clive je ustanovitelj angleške politične premoči v Indiji.

Konec strahovitih bojev v Sepoy-vstaji je zasigural Angležem nadvlado v Indiji in je povzročil razpust Vzhodno-indijske kompanije. Dne 1. novembra 1858 je bilo slovesno razglašeno, da je prevzela vlado nad Indijo angleška kraljica. Vrhovni upravitelj Indije je postal podkralj. Indijcem je bila zasigurana verska svoboda, lastnina in dostop do uradniških mest. Vsi indijski velikaši so postali angleški podaniki in knezi (maharadže) v svojih pokrajinah.

Dne 1. januarja 1877 je bila angleška kraljica Viktorija v mestu Delhi slovesno proglašena za cesarico Indije. Od tedaj je doživela Indija dvakrat spremembo ustave, 1909 in 1919, ki pa nikakor ni zadovoljila želj ter zahtev indijskih nacjonalistov.

Zgorajni razvoj osvojitve Indije od strani Angležev smo objavili za boljše razumevanje razmerja med Indijo ter Anglijo danes, ko je boj za osamosvojitve Indije pod vodstvom Gandhija ter nacjonalistov zopet na vrhuncu.

*

Raznoterosti.

Silnica. Na Kranjskem so nazivali prej — če še danes kje, bi bilo treba še ugotoviti — kot »silnico« (ali »silno) nabiralnik s privešenim zvončkom za pobiranje milodarov v cerkvi med službo božjo za one, ki trpe silo, to je za ubožce ali kakor se tudi govori »v bogoime« ali »bogajme«, pri čem pa ni popolnoma jasno, da li je to za Boga ali za uboge. Ker pa nimajo štajerski Slovenci nikakega posebnega izraza za omenjeni nabiralnik, kajti tudi besede »škrabljica«, ki ima privešeno škrabljo, odnosno ker škrabota z zvončkom, ne rabijo, bi bila splošna uvedba besede »silnica« zelo umestna. Izogibajo se sicer obem izrazom s tem, da dajajo kaj »na ofer« (ali »ofar«), kar bi pa bilo tudi opravičeno in celo najpravišnje, ko bi že bili popolnom na jasnem, da je nemška beseda »Oper« res od nas izposojena, kajti izraz »ofer«, če je pravilno pisan in izgovorjen kot »ovar«

označuje točno to, kar je pravi namen te »silnice«, t. j. da ovaruje siromašne ljudi huje bede.

Rad bi bil zrniti. 25letni Gustafson v Fort Morgan v državi Colorado v Zedinjenih državah Severne Amerike bi bil rad samega sebe usmrtil, a tako, da di ga nič ne bolilo. Po dolgem tuhtanju je brihtna glavica iznašla pravo. Slek se je in samo v svojem spodnjem perilu sedel v mrazi v nedeljo celo noč in v ponedeljek celi dan poleg nekega pota, dokler ga niso našli, vsega zmrzlega sicer, a vendar še popolnoma pri življenju. Na ozeblinah, ki si jih je nakopal pri tem poizkusu, bo trpel celo življenje, ako si ga ne bo skrajšal na kak drug, bolj uspešen način.

Globoko je padel. Nemški list poroča iz Moskve, kar je skoraj neverjetno. Nekega moškega, ki je bil pred poldrugim letom še na vrhuncu svoje slave v sovjetski Rusiji, je našla sovjetska policija v zanemarjenem stanju pijanega ležati ob cesti in ga je aretirala. In ta mož ni nihče drugi, kakor bivši sovjetski zunanji minister Jurij Čičerin. V juniju 1930 je mož sam odstopil zaradi slabega zdravja ter zapustil mesto, na katerem je dosegel velike uspehe. Pošla pa so mu sredstva in to je povzročilo, da je z viška slave padel v občestni jarek.

Štorklja in mladiči. V vaseh ob Donavi zelo rade gnezdiijo štorklje. V neki vasi v Sremu je imela štorklja svoje gnezdo na strehi poda. Otroci so v neprevidnosti zažgali pod, ki je bil poln slame, ravno v času, ko sta bila v gnezdu dva mladiča. Ko je izbruhnil požar, ju je ravno čuvala štorklja, samec pa je odjadral na lov za hrano. Ogenj se je razvnel tako naglo, da ni bilo misliti na kako rešitev. Vaščani, ki zelo čislajo te ljubke in prijetne ptice, so poskušali rešiti vsaj nje. Metali so kamenje in kričali, da bi opozorili štorkljo na pretečo nevarnost. Vse zaman; skrbna samica se ni dala odgnati od svojih mladičev. Čim večje je bilo kričanje, tem bolj jih je čuvala. Ogenj se je vedno bolj širil in ko se je vrnil samec s hrano za svoj zarod, je našel samo še pogorišče. Nekaj časa je krožil nad mestom svojega nekdanjega bivališča, nato pa se je sunkoma zagnal v žarečo žerjavico, kjer so končali tudi samica in mladiči.

Tam, kjer je alkohol prepovedan. — Preko božičnih praznikov se je mnogo pilo v mestu New-Jorku v Zedinjenih državah. Pri pijačah pa mnogi niso bili izbirični in tako je strupen alkohol pomoril deset oseb. Neka deklica je vsled njega oslepela.

Naše slike. Objavili smo že, da bomo v letu 1932 namesto »Naših slik«, ki jih bomo itak vsak teden objavljali, prilažali »Naš dom«. To pojasnilo naj velja za vse, ki so poslali tozadevna vprašanja.

Šumi, šumi, Drava ... — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Cirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanji snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

Za našo deco.

V čarobni zemlji.

Marko je torej legel v posteljo, Marica pa je odpotovala. Slon je dolgo časa hodil čez neke hribe in nazadnje je postal pred nenavadno velikimi vrati. Bila so zaklenjena. Marica se je spustila na tla. Ročaj zvona pa je bil tako visoko od tal, da ga niti največji človek ne bi bil mogel doseči. Ali pametni slon se je postavil na zadnje noge in z dolgim svojim rilcem je res dosegel ročaj ter je krepko potegnil zanj.

Ogromen velikan je odprl. Pogledal je na vse strani, da vidi, kdo je zvonil. Marico je komaj zagledal.

»Prosim te, dobri velikan, da me odvedeš k tvojemu gospodarju,« je rekla.

Velikan se je pripognil, pa je dal roko za uho, da bi bolje čul. Morala je svojo prošnjo trikrat ponoviti. Nato jo je odvedel v ogromno dvorano. Hotel jo je dvigniti na stol. Ali rekla je:

»Hvala, velikan, rajši stojim!«

Ni trajalo dolgo, kar se je pojavil od drugega konca dvorane oče velikan, njegova žena in dva mladeniča-velikana, njuna sinova. Marica se je tako prestrašila, da bi se bila skoro zgrudila na tla, ker so bili ti ljudje veliki kakor stolpi. Oče je imel dolge sive lase, dolgo brado in brke. Njegove oči pa so bile tako blage, da je Marico strah takoj minil.

Posadil jo je na stol, da bi jo mogel bolje čuti in ona je začela prositi:

»Dobri velikan, prosim vas, zapovejte vašima otrokoma, naj ne mučita več mojega nesrečnega brata Marka!«

»Zakaj pa muči tvoj brat nedolžne živali v moji deželi?« je vprašal velikan zelo resnobno.

Marica je klonila z glavo in ni odgovorila nič.

»Kje je Marko sedaj?« je vprašal velikan.

»V svoji postelji,« je odgovorila Marica. »Tam ne more nikomur delati nadleže. Zdaj ne muči več vaših živali, zdaj je dober.«

Velikan je nekoliko pomislil, pogladil si je brado, pa je rekel:

»Naj se mi dovede Marka!«

»Oh,« je začela Marica, »prosim vas, da ga pustite pri miru, v njegovi postelji. Prestrašil se vas bo.«

»Prinesel ga bo moj golob. Da se pa preveč ne prestraši, napiši mu pismo, katerega mu bo golob izročil.«

Golob je pripravljen v dvorano. To je bil ogromen ptič, ali tako lep in krotak, da bi bila Marica

najrajši na njem odletela. Napisala je Marku pismo, privezala ga golobu na nogo in ta je odletel.

Ni trajalo dolgo, pa se je začel šum močnih kril. Golob se je vrnil in je nosil na hrbtu Marka, ki je bil videti zelo preplašen. Marica se mu je nasmehnila, da bi ga ohrabila. Velikan je posadil Marka ob Marico, si je pogladil brado in je rekel:

»Dolgo časa sta že v deželi igračk. Vrniti se bosta morala k babici.«

»Joj!« sta zaklicala oba, neprijetno iznenađena.

»Kako? Vidva ne želite videti svoje babice?«

»Midva zelo ljubiva svojo babico,« sta rekla otroka, »ali ne bi mogla priti ona sem? Midva bi nerada odšla iz te dežele.«

»Vidva sta že dolgo tu,« je rekel velikan. »Če bi še ostala, bi nekega dne začelo listje odpadati z drevja. In cvetice? One bi se posušile in izginile. Tedaj za vaju tu ne bi bilo nobene zabave, posebno pa ne za Marka, ki niti sedaj ne uživa v tem, ampak se veseli mučenja živali. Torej otroka, vrnila se bosta k babici in tam se naučila delati. Ta vrt bo čaroben tudi nadalje, ali izpremenil se bo kakor vidva. Ne bo vama nudil iste zabave kakor sedaj, ampak druge, ki vama bo zopet prijetna.«

Otroka sta gledala velikana, nista pa razumela njegovih besed. Razumela sta le, da morata to deželo zapustiti. Solze so jim privrele na oči.

»Ali se moreva kdaj sem vrniti?« je vprašala Marica.

Velikan ju je blago pogledal.

»Lahko, otroka moja. Ko bosta dovolj delala, pojdita v gozd in ležita na travo. Če je zima, sedita kraj ognja. Tedaj zaprta oči in zapovejta lokomotivi, naj pride. Nihče je ne bo videl, ko prispe. Ona vaju bo sprejela in povedla sem v moje vrtove, kjer se samo igra in sanja...«

»Kuku! Kuku! ... Marko! Marica! ... se je začel neki glas na vratih velikanskega dvora.

Otroka sta brž pogledala tja, ali tedaj je izginil velikanski dvor in z njima velikani. Bila sta zopet na vrtu svoje babice, kjer so bile iste cvetice, iste grede z zeljem in grahom.

Konec.

Akte mlatiti. Kmet prepirljivec je izgubil pravdo ter se kislo držal, ko je odvetnik položil na mizo osoljeni račun z akti. Kmet jih vzame v roko, pazno jih pregleduje in reče: »Plaćati imam toliko denarja, tu pa vidim, da je vsaka pola papirja popisana le do polovice, druga polovica je prazna; čemu taka potra'a?« Odvetnik ga pomiri rekoč: »Dragi moj, tega vi ne umete; pri nas se to pravi akte mlatiti!« Ko kmet spozna, da je vse ugovarjanje zastoj, naprosi odvetnika potrpljenja, rekoč: »Gotovega denarja sedaj nimam, a če hočete, ponudim se za mlatiča ter sem voljen na vaši pristavi omlatiti letošnje žito.« Odvetnik je s to ponubo zadovoljen. Čez nekaj časa pride na pristavo in zapazi, da je vsak snop omlačen le na pol. Nevoljen reče kmetu: »Ali imate še kaj vesti? Toliko služite, pa tako slabo delate, snopovje ima v sebi še dobro polovico zrnja, čemu taka nemarnost?« Kmet pa pomiri odvetnika: »Dragi gospod, tega pa vi ne umete; to se pravi pri nas kmetih akte mlatiti!«

Čuden stavek. Profesor je imel navado, da je poklical vedno po več dijakov skupaj, da so morali iti pred prvo klop, kjer jih je izpraševal. Nekoč pa so bili v njegovem razredu dijaki, katerih eden se je pisal Pajek, eden Muha, eden Zaletel, eden pa Proklet. Če je hotel profesor te poklicati, rekel je: »Proklet Pajek se je v Muho Zaletel!«

Povratna vozovnica. V vlaku je sprevodnik kontroliral karte. Nek potnik ni mogel najti karte. Vse žepce je prebrskal in začel končno kleti. Nek župnik se ni mogel zdržati moža opominjati: »Ljubi prijatelj, ne preklinjajte tako; vi boste prišli v pekél.« — »To mi je vseeno,« odvrne potnik in drži karto, katero je ravnokar našel, tje: »Vidite, saj imam povratnico!«

Novejše.

V Ženevi je pričelo dne 25. januarja 66. zasedanje sveta Zveze narodov.

Vojnoodškodninska posvetovanja, ki so bila prvotno določena za 2 febr., so preložena na mesec junij.

Španska vlada je razpustila red jezuitov, mu zaplenila premoženje in mu prepovedala svobodno razpolaganje z imetjem.

Japonci so izkrcali v Šanghaju čete, ki bodo ščitile tamkajšnje Japonce napram Kitajcem. Zasedba Šanghaja je znatno poostrila spor med obema državama.

Francozi dvigajo zlato iz ameriških bank in hočejo s tem dati Ameriki odgovor na njeno odklonitev znižanja medzavezniških dolgov.

Med Poljsko in sovjetsko Rusijo je bila dne 25. januarja podpisana pogodba o nenapadanju.

Japonski cesar je dovolil, da se japonske čete umaknejo iz Mandžurije,

ker so se umaknile tudi redne kitajske čete in se je sedaj položaj spremenil.

Pušcava. Pevski odsek tukajšnjega Prosvetnega društva vljudno vabi na prireditev igre »Stari in mladi«, katero vprizorijo naši igralci v nedeljo dne 31. januarja ob treh popoldne v gostilniških prostorih gospe Amalije Kores v Puščavi. Pred in po igri pa nam bo zapel naš pevski zbor pod vodstvom našega organista par lepih narodnih pesmic. Pridite pogledat vsi stari in mladi, revni in bogati.

Polzela. Fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva vprizori na pustno nedeljo dne 7. februarja v Prosvetnem domu Finžgarjevo igro »Veriga«, drama v treh dejanjih. Po igri bodo še razni šaljivi prizori. Vstopnina: sedeži 7 in 5 Din, stojišča 3 Din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na pustno nedeljo hoče vsaki na kako zabavo. Bralno društvo vas vabi na pošteno zabavo v Pergerjevo dvorano, kjer se bo popoldne po večernicah dne 7. februarja vprizorila velika Meškova koroška domoljubna igra »Na smrt obsojeni« v treh

dejanjih. Med odmori igra tamburaški zbor. Vstopnina znižana: 6, 4 in 3 Din. Pridite vsi!

Dramlje. Na pobudo vodstva podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva se bo vršila v dneh 31. jan. in 1. ter 2. februarja v prostorih stare šole vinska razstava z nad 60 vzorci najboljšega vina.

Ormož. Godbeno društvo »Slavček« od Sv. Miklavža priredi v tukajšnji dvorani Katoliškega doma v nedeljo dne 31. januarja, popoldne ob pol štirih zabavno predstavo »Repoštev gorski duh«, čarobno burko v petih dejanjih, s sodelovanjem godbe na pihala. Vstopnina: sedeži 7 in 5 Din, stojišča 3 Din. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabijo igralci.

MALA OZNANILA

Viničarja s 4 delavskimi močmi sprejme grad Slivnica pri Mariboru.

Jabolčna in hruškova drevesca, priporočljive sorte, nudim po ugodni ceni. Anton Očko, Zlogona 9, p. Oplotnica. 152

Viničarja oziroma mayerja sprejme takoj St. Lubijski, Jareninski dol 30.

Viničar s 3 delavskimi močmi za posestvo v bližini Maribora. Knjigarna Maribor, Gosposka ulica 28. 146

Prodam od 32.000 Din neprej male hiše, vile, kavarna v najem: Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 147

Pošteno dekle želi službe k boljši držini za harico. Naslov v upravi lista. 151

Sprejem s 1. marcem šiviljsko pomočnico, ki ima veselje do moške obrti. Prednost pa imajo deželne. Ponudbe pisмено. Naslov v upravi lista. 150

Proda se krasno prostorno posestvo, hiša in hlev je zidano, s 3 orali, poldrugi oral rodnega sadonosnika z namiznim sadjem več vrst, poldrugi oral nvj in vrt, studenec pri hiši, pol ure od glavne ceste, prodaja se po ugodni ceni in se izve v Grušovi šte. 4, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 145

Sprejme se šivilja na stanovanje. Pismene ali ustmene ponudbe na naslov: Karl Knuplež, Jarenina. 142

Službo išče trgovski pomočnik, gre tudi v pisarno ali skladišče. Naslov v upr. lista. 141

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo dne 10. februarja 1932. Efektna dražba od 9. do 12. ure popoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Čevljarski Singer Flachstepp in ženski šivalni stroj za 700 Din z garancijo na prodaj: Mehanična delavnica Dadieu, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 148

Devetmesečni viničarski tečaj

(za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo) na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli se bo letos zopet vršil od dne 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih mladeničev v starosti najmanj 16 let. Pouk je praktičen in teoretičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno popolno oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil in drugih malenkosti. Lastno-ročno pisane prošnje, katerim je priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, npravstveno spričevalo in dovoljenje starišev, da puste prosilca več čas v tečaju, je predložiti ali vpslati do najkasneje dne 15. februarja t. l. upravniku banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta in žel. postaja Slatina-Radenci. 127

Inserirajte!

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico: **Moj tovariš.** Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake. Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din Po pošti 1 Din več. Tiskarna sv. Cirila Maribor.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica r. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Vinogradniki! Cene cepljenim trtam znižane po Din 1.— in Din 1.25 Bovirjeva ranina na Berl. X Rip. Kober 5. Selekcijonirani trsni material nudi: Jožef Bratuša, trsničar v Ljutomeru. 1738

V najem se da takoj veliki vrt, cvetličnjak, tople grede, stanovanje. Kje, pove trafikar Kovač, Celje, Aleksandrova. 140

Hbrmonij v dobrem stanju proda Friderik Padovnik, Gornja Senarska, p. Sv. Trojica v Slov. goricah. 141

Posedstva, gostilne, hiše prodaja ugodno Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30. 137

Kupim dobro ohranjen koleselj Ivan Jelen, Št. Ilj pri Veledju. 139

Naudimo sadno drevje, visokodebelno in prilično, odlična kakovost: drevesnica Jelen, Št. Ilj pri Velenju. 138

Majer, pošten in trezen v 3—4 delovnimi močmi, dobi stalno in dobro mesto na lepem posestvu. Naslop do 1. marca t. l. Oglasiti se je v Radchovi št. 4, pošta Št. Lenart v Slov. goricah. 144

Dekla za vse z devetletno deklico išče službo. Naslov v upravi lista. 132

Podpisana Kovačec Urša, posestnica, Jelenče, preklicujem vse žalitve, izustene o Kovačec Ivani, prevžittkarici, Jelenče. 136

Kupim kontrabas na lok. Dopisi na Jože Horvat, godbenik, Ptuj. 135

Kot preostanek lastne uporabe se prav ugodno prodaja par sto komadov cepljenk »Izabele« na Rip. port. in Goethe št. 9: Bogomir Rezar, Kresnike, p. Štore.

Najprimernejši dar za neveste:

Svela mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Podučna stanovska knjiga.

Trgovci na deželi! Dobite si od nas malo zalogo tega molitvenika, da ga boste imeli vedno pripravljenega; in neveste vam bodo hvaležne! Priproste, pa tudi elegantne vezave v raznih cenah nudi

Tiskarna sv. Cirila — Maribor.

Nihče ni primoran, kupiti v »Testilnem bazarju«, Maribor, Vetrinjska ulica 5. Vsak si pa lahko ogleda blago, ker je res lepo in poceni. Svileni robci, žamet, hlačevina, sukno, nogavice, raznovrstno perilo ter velika izbira venčkov in šopkov za neveste. Postrežba točna in brez vsiljivosti. 108

Nisem plačnik za svojim očetom. Franjo Tikvič, Pekre 55, p. Limbuš. 133

Vzajem v najem kmečki mlin na tri kamne. V poštev pride mlin v dobrem stanju in v prometnem kraju Spodnje Štajerske. Ponudbe pod šifro »Mlin 100« na upr. lista. 95

Cepljene trte eno in dveletne na različnih podlagah po zelo znižani ceni, nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, Pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik. 1718

Denarja ni, draginja je velika, a zaslužek majhen. Ako hočete doma v svojem okraju dnevno nad 100 Din zaslužiti, pošljite za pojasnila vsaj natančni naslov in znamko za odgovor. P. Batič, Ljubljana, poštni predal 276. 87

Kupim staro zlato, srebro, srebrno blago kakor tudi zlatnike po najvišji dnevni ceni. Ackermann in Kindl, Ptuj. 78

Vinsko trsje, garantirano, najpriporočljivejših vrst na raznih podlagah nudi Gabrijel Koren, trsničar in drevesničar, Št. Ilj pri Velenju. 74

Poročne prstane se kupi najbolje pri izdelovalcu Karlu Karner, zlatar, Maribor, Slovenska ulica 3. 71

Cepljene trte, prvovrstne, komad 1 Din, korenjaki komad Din 0.25, izvanredna kvaliteta, pri naročilu vsestranske ugodnosti: Drevesnice J. Gradišnik, Šmarjeta, p. Celje. 49

! Neveste in ženini !

kupujejo blago za obleke ter tudi gotove pri 58

ANTONU MACUNU V MARIBORU, Gosposka ulica 10

ker je tam res velika izbira po najnižjih cenah. Oglejte si izložbe v hodniku.

Ženini in neveste

ne zamudite ugodne prilike, da nakupite obleke, platno, odeje, perilo in drugo v veletrgovini **Ludovik Kuharič, Ormož**, kjer Vas najboljše postrežejo in najceneje zaračunajo. 110

Karl Mayjeve povesti v letu 1932.

Najbolj čitana knjiga izmed vseh povesti je do sedaj in bo gotovo tudi ostala:

Povesti Karl Maya.

V založbi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru so dosedaj izšle sledeče knjige:

**Križem po Jutrovem,
Po divjem Kurdistanu,
Iz Bagdada v Stambul,
Winnetou** vse tri knjige.

Vsaka knjiga obsega štiri zvezke po 160 strani. Zvezek stane Din 13.—, v polplatno vezana knjiga stane Din 65.—, v celo platno vezana Din 70.—. Winnetou z večbarvno naslovno sliko Din 75.—

V letu 1932 bodo izšle sledeče tri knjige, katerih vsaka ima po 4 zvezke, skupno okrog 2000 strani:

**V gorah Balkana,
V deželi Skipetarjev,
Žuti.**

Te tri knjige lahko nazivamo:

Karl May potuje po Jugoslaviji,

kajti vse tri knjige pripovedujejo o živahnih in za nas še posebno zanimivih doživljajih Karl Maya v južni Srbiji, ko je bila še pod turškim gospodstvom.

Vsakega prvega v mesecu izide en zvezek, tekem leta torej 12 zvezkov po 160 strani. — Vsak zvezek stane Din 13.—. Kdor se priglasil vsaj do konca januarja kot celoleten naročnik, ali pa pozneje, tako da doplača vse za nazaj, dobi vseh 12 zvezkov, plača pa samo 10 mesečnih obrokov po Din 13.—. Kdor hoče dobiti v celoplatno vezane knjige vsako četrtletje eno, skupno tri knjige, vplačuje skozi 10 mesecev po Din 17.—. Dosedanji naročniki lahko dobijo tudi same platnice z originalnimi slikami po Din 10.— — Vsak tak naročnik ima nadalje tudi pravico do 25% popusta na vse knjige, ki jih je izdala in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.